

SZABADI ERNŐ-LORÁND

UDVARHELYSZÉK HELYSÉGNEVEINEK ALAKULÁSA
A KÜLÖNBÖZŐ KÖZIGAZGATÁSI ÁTSZERVEZÉSEK ÉS
KULTURÁLIS TÖRÉSVONALAK TÜKRÉBEN,
A KEZDETEKTŐL NAPJAINKIG*Udvarhelyszék közigazgatása**Udvarhelyszék közigazgatása, kialakulásától az 1562-es székely felkelésig*

A keleti határokat fenyegető lovas-nomád népek megjelenése arra készítette a székelyeket, hogy fokozatosan keletre költözzenek, hátrahagyva Magyarország nyugati, északi és déli határainak védelmét.¹ A 12. század első felétől kezdődően az egykori Baranya vidéki székelyek erősítésként csatlakoztak a bihari székelyekhez, az akkor megjelenő kunok portyázásai miatt. A 12. század második felétől kezdődően az egykori baranyai és bihari székelyek együtt hagyták el Bihar vidékét és a letelepedő székelyek második csoportjaként érkeztek a végső lakhelyükre, Udvarhelyszékre.² Az Udvarhelyszék megnevezéssel először 1448-ban találkozunk, előtte Telegd-szék néven létezett ez a közigazgatás-területi egység.³ Sajnos a szék kialakulásának pontos idejéről nincsenek ismereteink. Földrajzilag az Erdélyi-medence keleti, illetve a történeti Székelyföld közép-nyugati részén helyezkedett el, pontosabban a görényi havasok, Marosszék és Torda megye, Csíkszék, Háromszék, Kőhalom-szék, valamint Küküllő megye között.⁴ Udvarhelyszék egyike azon székely székeknek, amely keretén belül fiúszékek kerültek kialakításra.⁵ Esetében, Udvarhely főszék mellett két fiúszékkel is rendelkezett, egyik Keresztúr- és a másik Bardóczzsék volt, azonban ezekre kizárólag a főszék tartozékául tekintettek. A székelyek összességét tekintve, a történelem folyamán hét főszéket alapítottak, amelyek alá összesen hat-hét fiúszék tartozott.⁶

¹ KRISTÓ Gyula: *A székelyek eredete*, Balassi Kiadó, Budapest, 2005, 85–97. p.

² RÁCZ Anita: *A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata*, Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Debrecen, 2005, 16. p.

³ HERMANN Gusztáv Mihály: *Udvarhelyszék levéltára (történeti vázlat)*, In: Uő. – RÓTH András Lajos (szerk.): *Areopolisz. Történelmi és társadalomtudományi tanulmányok*, Litéra Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2001, 61. p.

⁴ ELEKES Tibor: *Székelyföld földrajza és közigazgatása*, In: *Székelyföld története, I. kötet (A kezdetektől 1562-ig)*, MTA BTK-EME-HRM, Székelyudvarhely, 2016, 55–72. p., 58. p.

⁵ SZÁDECZKY-KARDOSS Lajos: *A székely székek*, Magyar Elektronikus Könyvtár, 1986, 133–150. p., <<http://mek.niif.hu/04900/04920/html/mhodonerdely0010.html>> (letöltve: 2019. 09. 21).

⁶ HOSSZÚ Gábor: *A székely jog megjelenése egy róvásemlékben (diplomamunka)*, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2010, 8. p.

A legrégebbi fennmaradt dokumentumsor, amely Udvarhelyszék településállományát ismerteti, az 1332–1335 között felvett pápai tizedjegyzék, amelyben az akkor már létező, fizető plébániaként bejegyzett településeket tüntették fel.⁷ Az említett tizedjegyzék Udvarhelyszék esetében harmincöt ma is létező, beazonosítható települést nevez meg:⁸ Almas, Buguz, Dalya, de Ers, Dobov, villa Eyanis, villa Farchad, villa Galamb, Jandlaka, Kanad, villa Karasun, Kurnud, Kusmend, Lueche, villa Marie, Oduorhel, villa Potok, Sancta Crux, Sancta Elysabeth, villa Sancte Marie, Sanctus Abraam, Sanctus Georgius, Sanctus Martinus, Sanctus Michael, Sanctus Nycolaus, Sanctus Paulus, Sanctus Spiritus, Sanctus Symon, Sanctus Thomas, Solumus, villa Tarka, Voygias, Vriczheg, Zaldubus, Zathalaka.⁹ Ezt követően Udvarhelyszék településhálózatának bővüléséről csak az 1567-es népszámlálás összeírás nyújt pontos adatokat.

A 13. század végétől Magyarország teljes területén megjelentek a regionális közigazgatás fejlődésének különböző elemei, mint például a járási felosztás. Székelyföld esetében ekkor még a főszék-fiúszék, sajátos közigazgatás-területi struktúra működött, így Udvarhelyszék sem képezett kivételt ez alól.¹⁰

Az 1526-os mohácsi csatavesztést, majd az ország három részre szakadását követően az önálló Erdélyi Fejedelemség, amelynek részét képezte a történeti Székelyföld egésze is, a magyar nemzeti hagyományok folytatója volt. Valószínűsíthetően ez a tény nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy nem történt jelentős közigazgatási átszervezés a területen, így Székelyföld megőrizhette korábbi közigazgatási önállóságát ellátva katonai kötelezettségeit is. Ugyanakkor a székelyföldi közigazgatás-területi struktúra átalakulása valamikor már a 15. század folyamán kezdetét vette, amikor is a korábbi székely nemzetségi-társadalmi berendezkedés bizonyos mértékben elkezdett átrendeződni. A hagyományos székely rendi társadalomban a katonáskodás, illetve a vagyoni különbség előbb két, majd három rendet (*trium generum sicuti*) hozott létre. Kezdetekben a lófő (*primipilus*) és a közszékelyek (*pixidarius*) rendjei léteztek, majd a lófőszékelyek közül kiemelkedett a harmadik

⁷ ELEKES: Székelyföld földrajza és közigazgatása..., 63. p.

⁸ HEGYI Géza: A pápai tizedjegyzék tévesen azonosított székelyföldi helynevei, In: SÓFALVI András – VISY Zsolt (szerk.): *Tanulmányok a székelység középkori és fejedelemség kori történelméből*, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Énlaka–Székelyudvarhely, 2012, 97–113. p.

⁹ A mai Homoródalmás, Bögöz, Székelydalya, Székelyderzs, Székelydobó, Homoródjánosfalva, Farczád, Nagyalambfalva, Énlaka, Kányád, Homoródkarácsonyfalva, Korond, Küsmöd, Lövéte, Felsőboldogfalva, Székelyudvarhely, Patakfalva, Székelykeresztúr, Székelyszenterzsébet, Alsóboldogfalva, Szentábrahám (Magyarandrásfalva), Szombatfalva, Homoródszentmárton, Székelyszentmihály, Székelyszentmiklós, Homoródszentpál, Székelyszentlélek, Alsósiménfalva, Székelyszenttamás, Nagysolyos, Tarcsafalva, Vargyas, Oroszhegy, Székelyszáldobos és Zetelaka települések.

¹⁰ KORDÉ Zoltán: Katonai kötelezettséggel tartozó és kiváltságolt népelemek a középkori Magyar Királyságban, In: *Székelyföld története, I. kötet...*, 73–88. p.

rend is, a főrendűek (*primor*).¹¹ A 15. századi székely nemzetségi-társadalmi berendezkedés átrendeződésének oka a korabeli székely rendek közötti egyre szélesedő különbségekben keresendő, illetve az egymással szembeni túlkapásokban, visszaélésekben nyilvánul meg. Elsősorban a nemesség és a lófők viszonya, hozzáállása változott a közszekelyekkel szemben. Annak érdekében, hogy a megnövekedett feszültségeket csillapítsa, ugyanakkor megőrizze a székelység harcértékét az uralkodó hatalom, különböző rendelkezések által igyekezett befolyásolni ezeket a belviszályokat. A korabeli történelmi kontextus, illetve e szabályozások hosszas folyamata együttesen, végül is a székelyek adóterheinek növelésében és az elkobzott birtokok idegeneknek való adományozásában csúcsondott ki, amely megszüntette a zárt társadalmi rendszerüket. Ezek a feszültségek vezettek az 1562-ben kitört székely felkeléshez, amely megmozduláshoz a hét székely szék közül hat csatlakozott (Udvarhelyszék sem képezett kivételt) azzal a célkitűzéssel, hogy visszaállítsák a korábbi szabadságjogaikat.

1562 áprilisában a közszekely tábort Székelyudvarhelyen gyűlt össze, ahol az eseményt székely „nemzeti” gyűléssé nyilvánították és megválasztották vezéreiket. Fővezérként a pálfalvi Nagy György került megválasztásra két társával, Gyepesi Ambrussal és Bán Andrással. A tábor útja Székelyudvarhelyről Segesvár irányába indult, majd mellette a székely felkelők serege két részre oszlott. A nagyobb had, élén Nagy Györggyel és Gyepesi Ambrussal a Holdvilág melletti réten, míg a kisebb Bán András vezetésével az Ákosfalva melletti réten ütött tábort. Az utóbbi sereg ismét két részre oszlott, amelynek egy része Szászrégen irányába indult tovább. A székely tábort, akárcsak a parasztháborúk idején, megtámadta a nemesi birtokokat és üldözőbe vette a menekülő nemeseket. A dúlások láttán az erdélyi nemesség János Zsigmond köré csoportosult, amely fejedelmi hada sikeresen leverte az elszigetelt és több seregtestben harcoló székely felkelőket.¹²

Ezt követően 1562. június 20-án a segesvári országgyűlésen végleg megszüntették Székelyföld különállását, eltörölték a székelység egészére vonatkozó nemesi jogokat és az addig fennálló székely társadalmi rendet, bevezetve a nemes-jobbágy kétpólusú társadalmi szerkezetet, valamint jelentősen csorbították a székely autonómiát.¹³ Továbbá Udvarhelyszék esetében, a székelyek féken tartása végett, saját munkaerejüket felhasználva megépítették Székelyudvarhelyen a Székelytámadt várat.¹⁴ Ekkorra az említett szék településhálózata az 1567-es népszámlálás által biztosított adatok alapján har-

¹¹ KOLUMBÁN-ANTAL József: *Székely honfoglalás avagy mikor költözhettek a székelyek a Kárpát-medencébe?*, Litera-Veres Kiadó, Székelyudvarhely, 2008, 30–32. p.

¹² DEMÉNY Lajos: *Székely felkelések a XVI. század második felében*, Politikai Könyvkiadó, Bukarest, 1976, 37–52. p.

¹³ BALOGH Judit: *A székely nemesség kialakulásának folyamata a 17. század első felében*, Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadása, Kolozsvár, 2005, 38–62. p.

¹⁴ DEMÉNY: *i.m.*, 37–52. p.

mindcitről százhuszonkilencre emelkedett, beleértve a fiúszékein megalakult helységeket is.¹⁵

Udvarhelyszék közigazgatása a Habsburg Birodalom részeként

A közigazgatás-területi struktúra átalakításának lehetősége az 1686-os háborút követően vetődött fel ismét, amikor is az ország nagy része felszabadult a török hódoltság alól. 1687-ben Erdély, vele együtt Székelyföld, a Habsburg Birodalomhoz kerül, mely a régió korábban kiépült önállóságát megtartotta. A székelyek egy része az 1711-es szatmári békét megelőzően katonai szolgálatot teljesített a katonai végvidékek, illetve a kerületi főkapitányságok valamelyikén, amely szolgálatnak fejében különböző kiváltságokat élvezett. Kiváltságaik azt követően is megmaradtak, hogy katonai szolgálatot már nem kellett teljesíteniük.¹⁶

A katonai végvidék vagy határőrvidék, a Habsburg Birodalom által kialakított speciális katonai-közigazgatási terület volt a történelmi Magyarország déli vidékein, amely megszervezése elsősorban az ismételt török támadások miatt vált szükségessé. 1763-ban Mária Terézia a székely határőrség felállítását azzal indokolta, hogy szükség van a szisztematikus ellenőrzésre, ami a határszéli szorosokat, árutakat és havasi ösvényeket illeti, de egyaránt a közbéke oltalmazására, a csempészet megakadályozására és a pestis elterjedésének meggátolására is.¹⁷ A katonai végvidék vagy határőrvidék elődjét a 16. századi török háborúk idején kialakított, az Adriai-tengertől Erdélyig húzódó egységes védelmi rendszer képezte.¹⁸

A magyar-török határszakaszon hat katonai végvidéket, határőrvidéket (Horvát vagy Károlyvárosi, Szlavóniai vagy Varasdi, Báni, Szerémi vagy Magyar, Bánsági és Erdélyi határőrvidék) alakítottak ki, amelyből a legkeletibb létesítmény az úgynevezett Erdélyi végvidék volt. Ez két nagyobb egységre tagolódott, az 1762–1764 között felállított Székely ezredre, illetve az 1766-ban létrehozott Oláh ezredre.¹⁹ Továbbá úgy a székely, mint az oláh ezred két gyalogezredre tagolódott, illetve a székelység esetében egy lovasezred is kialakításra került. A Székely ezred a XIV. Első Székely ezredből (Erstes-Szekler Regiment), illetve a XV. Második Székely ezredből (Zweites-Szekler Regiment)

¹⁵ SZABÓ Károly – SZÁDECZKY-KARDOSS Lajos – BARABÁS Samu (szerk.): *Székely oklevéltár 1219-1776, III-IV. kötet*, A Magyar Tudományos Akadémia kiadása, Budapest, 1934, 526. p.

¹⁶ EMBER Győző: Magyarország közigazgatása, 1711–1765, *Levéltári Közlemények*, 1983/1. szám, 86–88. p.

¹⁷ SZÁDECZKY-KARDOSS Lajos: *A székely határőrség szervezése 1762–64-ben. Okirattárral, 1761–1790*, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1908, 127. p.

¹⁸ PÁLFFY Géza: A török elleni védelmi rendszer szervezetének története a kezdetektől a 18. század elejéig, *Történelmi Szemle*, 1996/2–3. szám, 163–218. p.

¹⁹ SZENTGYÖRGYVÁRI Tamás: A Magyar Királyság határvédelmi rendszerének kiépítése: 16–18. század, In: KÁLMÁN János (szerk.): *Quot Capita, Tot Sententiae – A Baththyány Lajos Szakkollégium Tanulmánykötete*, Győr, 2013, 175–190. p., 183–187. p.

állt, amelyek területei teljes pontossággal nem meghatározhatóak.²⁰ A XVI. Első Székely ezred területe nagyjából Csíkszék térségét ölelte fel, illetve szék-helye Csíkszereda volt, de ugyanakkor Udvarhelyszék bizonyos területei is ennek a részét képezték.²¹ Azt, hogy ki töltött be gyalogos, illetve lovas tisztséget a székelyek őseinek rendi-társadalmi helyzete határozta meg.²²

Az imént említett időszakról Mária Terézia 1768-as főispáni utasításáig, amelyben először foglalta egységes keretbe a vármegyei igazgatás egységét, nem történt közigazgatás-szervezési módosítás. A tényleges reform II. József tevékenysége kapcsán vált valósággá, amikor is az általa elképzelt, felülről vezérelt modernizáció érdekében megszüntette a nemesi vármegyék autonómiáját, megvalósítva az addigi fokozatos osztrák központosító törekvéseket. A megyék területbeosztását illetően Erdélyt, beleértve Székelyföldet is – noha megszilárdította a Magyarországtól való különállásában – három kerületre (Szebeni, Fogarasi és Kolozsvári kerület) osztotta, amely révén megváltoztatta a közigazgatás teljes területi hierarchiáját (a járás, megye, régió rendszert).²³ A meglévő források alapján, a történelmi Udvarhelyszék területén belül először a 18. század első felében került kialakításra járás-rendszer. Ekkor a szék településeit nyolc járásra osztották, amelyek az Almási, Bögözi, Böződi, Etédi, Fancsali, Kénosi, Lengyelfalvi és Vargyasi járás megnevezéseket viselték. 1785–1787 között lezajlott az említett közigazgatási reform tervének gyakorlatba ültetése, amely a racionalizálás érdekében újrendezte a megyei területbeosztást.²⁴ Az így kialakított kerületek részét képezte Székelyföld egésze is, amely öt székét felosztották a három kerület között.²⁵ A három kerületben összesen tíz megyét hoztak létre, teljes mértékben felszámolva a székek és vidékek különállóságát, illetve az autonómiákat. A történelmi Udvarhelyszéket összevonták Csíkszékkel, beleértve Gyergyó fiúszék területét, ezzel létrehozva Udvarhely megyét, amelynek megyeközpontja Székelyudvarhely lett, megerősítve a hajdani székközpont jelentőségét.²⁶ Udvarhelyszék az így kialakított Udvarhely megyén belül, illetve Háromszékkel együtt a fogarasi kerületbe került beosztásra.²⁷ Amint azt Udvarhelyszék esetében is láthatjuk az

²⁰ GYÉMÁNT Richárd: A katonai határőrvidék vázlatos történelme és „statisztikája”, *Aracs*, XVII. évfolyam, 2017/3. szám, 73–83. p.

²¹ Uo.

²² BALOGH: *i.m.*, 14–18. p.

²³ HAJDÚ Zoltán: A közigazgatási térfelosztás változásai Magyarországon, *Tér és Társadalom*, 10. évfolyam, 1996/1. szám, 5–21. p.

²⁴ Uő.: Erdély történetileg változó államföldrajzi problematikája: közigazgatási régió, részállam, önálló állam, államrész?, In: *A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. I. Székelyföld Konferencia*, Székelyföld 2000 Munkacsoport, Csíkszereda, 2001, 201–222. p, 215–216. p.

²⁵ Uő.: A közigazgatási térfelosztás változásai..., 5–21. p.

²⁶ HERMANN: Udvarhelyszék levéltára..., 61. p.

²⁷ Uő.: A székelység II. József idején, In: *Székelyföld története, II. Kötet (1562–1867)*, MTA BTK – EME-HRM, Székelyudvarhely, 2016, 406–417. p.

újrarendelt közigazgatási rendszert illetően, elsősorban a jelentősebb földrajzi szempontokat vették figyelembe, mellőzve a történelmi hagyományokat, illetve a történelmi-területi beosztásokat, ezzel szembeállítva a hagyományos székek székeleit.²⁸

Az imént említett három kerület élére egy-egy királyi biztost neveztek ki (az Udvarhelyszéket is magába foglaló fogarasi került élére Bruckenthal Mihály biztos kerül), akik lényegében főispáni hatáskört töltenek be. A királyi biztos mellett minden megye élére egy-egy alispán került. Az alispánok hatásköréhez tartozott az adott megye pénzügye, az igazságszolgáltatás, leszámítva a bűnügyeket, illetve a tulajdonképpeni adminisztráció. Ezt illetően az alispánok munkáját segítették az alszolgabírók élükön a főszolgabíróval, az ülnökök, a pénztárnok és az adószedők, a főadószedő vezetésével. Hatáskörük a városokra egyaránt kiterjedt a királyi biztossal egyetemben.²⁹

1790-ben, II. József még a halálát megelőzően visszavonta a közigazgatási rendeleteket, visszaállítva az ezt megelőző közigazgatás-területi rendszert.³⁰

Udvarhelyszék közigazgatása II. József halálától az 1867–1886 között zajló közigazgatási egységesítés életbelépéséig

Székelyföld esetében 1790–1850 között a gazdasági-társadalmi változások és a településhálózat fejlődésének kereteit a hagyományos székek rendszere biztosította, amely az öt történelmi székely székből (Maros, Udvarhely, Csík, Háromszék és Aranyos), illetve a főszékek fiúszékeiből állt. A meglévő források alapján a történelmi Udvarhelyszék területén kialakult 18. század eleji járás-rendszert a 18. század közepén átalakították. Az 1848–1849-es forradalom, illetve szabadságharcig a hajdani nyolc járás helyett összesen kilencet hoztak létre, amelyek a Bögözi, Bözödi, Etédi, Farcádi, Homoródi, Keresztúri, Oláhfalvi, Parajdi és Patakfalvi járás megnevezéseket viselték. Kiemelendő, hogy ekkor Bardóc fiúszék külön közigazgatási alegységet alkotott és egy járásba sem került besorolásra.³¹

Az újabb változást az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc leverése hozta el, amely következtében 1850-ben újabb, egyelőre ideiglenes közigazgatási reformra került sor. Az újonnan kidolgozott és gyakorlatba ültetett katonai közigazgatás-területi berendezkedés az 1786–1790 között működő kerület rendszerbeli felosztás részleges folytonosságát követte, hangsúlyozva az etnikai hovatartozást, ugyanakkor megye-, járás- és községi átszervezéseket is egyaránt végrehajtottak. Udvarhelyszék vonatkozásában előbb az udvar-

²⁸ BEREZNYAI András: *Erdély történetének atlasza*, Méry Ratio Kiadó, Budapest, 2011, 223. p.

²⁹ SZILÁGYI Sándor: *A Magyar Nemzet Története. VIII. Kötet: Magyarország története a Szatmári Békétől a Bécsi congressusig (1711-1815)*, Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Rt, Budapest, 1898, 233–240. p.

³⁰ SZÁNTAY Antal: II. József kerületi biztosai, *Századok*, 2014/5. szám, 1171–1185. p.

³¹ HERNER János: *Erdély és Részek térképe és helységnévtára*, József Attila Tudományegyetem, Szeged, 1987, 109. p.

helyi vidéket alakították ki, amely Aranyosszék kivételével magába foglalta Székelyföld teljes területét, élén pedig August Heydte báró állt. Ezt követően 1851-ben a történeti Magyarországot öt nagy részre osztották, amelyen belül Székelyföld néhány erdélyi kerületbe került besorolásra, felváltva a vidékeket. Ekkor Udvarhelyszék összes települése a Marosvásárhelyi kerület Udvarhelyi járásába került újraelosztásra, ezáltal elveszítve központi szerepét. Ezzel egyidőben elkezdték felszámolni az erdélyi határőrvidéket, de ez a folyamat csak az 1876-os közigazgatási átszervezés gyakorlatba ültetésével zárult le.³²

A körzetekből és alkörzetekből álló katonai kerületek közül Udvarhelyszék és fiúszékeinek települései, a Marosvásárhelyi (ezt megelőzően Udvarhelyi) kerület, Udvarhelyi, Sepsiszentgyörgyi és Marosvásárhelyi körzeteibe kerültek átszervezésre. Ezen belül módosították a járás-rendszert is, így Udvarhelyszék települései a hajdani kilenc járás helyett négy újonnan kialakított katonai alkörzetbe kerültek újraelosztásra. Az így létrejött járasok (alkörzetek) a Baróti, Keresztúri, Makkfalvi és Udvarhelyi megnevezéseket kapták. 1854-ben véglegesítették az 1850-ben kezdeményezett reform révén kialakított közigazgatási struktúrát, de ez csupán 1860-ig volt érvényben. Az említett periódusban a történelmi Udvarhelyszék, illetve fiúszékeinek települései továbbra is a Marosvásárhelyi kerület részét képezték.³³

Udvarhelyszék, mint különálló közigazgatás-területi egység utoljára a Marosvásárhelyi Katonai Kerület megszűnését követő időszakban létezett, 1860–1876 között, amely időszakban a történelem során utolsó alkalommal kerül alkalmazásra a hagyományos székelyföldi közigazgatási rendszer.³⁴ Ugyanakkor ezen időszakban Udvarhelyszék esetében a szék települései hat újonnan kialakított járásba kerültek beosztásra, amelyek az Etédi, Homoródi, Korondi, Olasztelki, Székely-keresztúri és Udvarhelyi járás megnevezéseket viselték.³⁵

Az 1867-es kiegyezéssel létrejött az Osztrák–Magyar Monarchia, amelynek keretén belül Magyarország elsődleges célként fogalmazta meg a történeti-területi struktúrák rendezését, racionalizálását. Noha a gyakorlatban az 1848–1849-es forradalmat követően Erdély esetében nem beszélhetünk önrendelkezésről, első lépésként, az 1868. évi XLIII. törvény alapján hivatalosan

³² DEÁK Ágnes: A közigazgatás és igazságszolgáltatás szervezete, In: *Székelyföld története, II. Kötet (1562–1867)*, MTA BTK – EME-HRM, Székelyudvarhely, 2016, 628–635. p.

³³ FÉNYES Elek: *Ausztriai Birodalom statisztikája és földrajzi leírása*, Heckenast Gusztáv, Pest, 1857, 669. p.

³⁴ ELEKES Tibor – GYENIZSE Péter: A földrajzi tényezők és a közigazgatás kapcsolatrendszerre Erdélyben, *Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek*, 2014/2. szám, 119–121. p.

³⁵ ELEKES Tibor: A településhálózat és a közigazgatás változásainak néhány jellemzője Hargita megye délnyugati részében 1333-tól napjainkig, In: *A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. I. Székelyföld Konferencia*, Székelyföld 2000 Munkacsoport, Csíkszereda, 2001, 103–109. p., <http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf12575.pdf> (letöltve: 2019. 11. 01.).

is megszűnt területi-politikai autonómiája, ezáltal újra egyesítve a régiót az anyaországgal. A közigazgatási reform második lépését az 1868. évi XLIV. törvény képezte, amely a községek hivatalos nyelvhasználatát szabályozta. A folyamat következő fontos állomása az 1869. évi IV. törvény megalkotása volt, amely elválasztotta az igazságszolgáltatást a közigazgatástól. Ezt követően az 1870. évi XLII. törvény a köztörvényhatóságok rendezése esetében lehetővé tette a közigazgatás polgári átalakítását, de még megerősítette a székelyrészek hatáskörét. Következő lépésként az 1871. évi XVIII. törvény emelhető ki, amely alapján szabályozásra kerültek a törvényhatósági joggal nem rendelkező városok és községek.³⁶ 1876-ban került sor a megyék területi szabályozására, amellyel egyidőben megszűntek a székelyek sajátos önrendelkezési jogai és jogi intézményei, illetve az addigi hagyományos autonómiájukat ennek érvénybelépésével számolták fel.³⁷ Ezt követően továbbra is a központosítási törekvések maradtak előtérben és 1883-ban korlátozásra kerültek a megyék adókiivetésének jogai. Végül e törekvések felerősödése alapján alkották meg az 1886. évi XXI. törvényt, amely jelentősen csökkentette a törvényhatóságok számát, illetve növelte a kormány ellenőrzési jogát.³⁸ Magyarország területén tehát 1876-ban kerül sor először a megyebeosztás tényleges egyetemlegessé tételére, mindeddig Udvarhelyszék esetében az ezt megelőző időszakban kialakított közigazgatási berendezkedés volt érvényben a hajdani járásbeosztással. A szóban forgó közigazgatási reform szükségessége kétségen kívül vitathatatlan, ugyanakkor általa olyan hagyományok kerültek leépítésre, amelynek a későbbi hatásai negatívan köszönnek vissza. Mindezek ellenére fontos kiemelni, hogy az újonnan kialakított székelyföldi vármegyék esetében figyelembe vették a székely székek hagyományos térszerkezetét, illetve az etnikai-felekezeti sajátosságokat is, és e szempontokat alapul véve alakították ki az új székelyföldi megyéket.

Az 1867–1886 között gyakorlatba ültetett közigazgatási reform folyamata területrendezési szempontból, Udvarhelyszék esetében számos változást hozott, ugyanis a mindeddig önrendelkezést gyakorló széket összevonták a hajdani Küküllő és Felső-Fehér megye határszéli részeivel, Segesvár és Kőhalomszék néhány helységével, illetve Oláhfaluvval. Emellett Bardócz fiúszékének településeit megosztották Háromszék és Udvarhely megye között. Az így létrejött Udvarhely vármegyén belül három járást alakítottak ki, megyeszékhelye Székelyudvarhely lett, megerősítve Udvarhelyszék központi szerepét. A hajdani szék, illetve fiúszékeinek települései a Homoródi, a Székelykeresztúri, illetve az Udvarhelyi járásba kerültek újraelosztásra.³⁹ A folyamatot az

³⁶ CSELÉNYI Zsuzsanna: A Magyar polgári közigazgatás 1867-től az első világháborúig, Tanulmányok a történelemtudomány köréből, *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis. Sectio historiae*, 1995/22. szám, 35–42. p.

³⁷ HAJDÚ: Erdély történetileg változó államföldrajzi problematikája..., 215–217. p.

³⁸ CSELÉNYI: i.m., 35–42. p.

³⁹ 1877. évi I. törvénycikk.

1886. évi törvény zárja le, amely értelmében Udvarhely megyét önkormányzattá nyilvánították. Mint önkormányzat, önállóan lépett fel a belső ügyeket illetően, döntéseket hozott, határozatokat és rendeleteket dolgozott ki, illetve alkalmazta ezeket.⁴⁰

A Trianoni békeszerződéstől napjainkig

A következő közigazgatási berendezkedést illető jelentős változás az első világháborúval bezárólag valósult meg, amikor is Erdély, illetve vele együtt Székelyföld területe Románia részévé vált.⁴¹ Az említett terület helyzete, a romániai egységes keretrendszerbe való integrálását illetően, több ponton is szabályozásra szorult.⁴² Noha a közrend fenntartása érdekében az ideiglenes kormányzótanács úgy rendelkezett, hogy az 1918. október 18. előtti jogszabályok maradnak érvényben,⁴³ elkezdte a helységek román nyelvű elnevezésével kapcsolatos módosítások előkészületeit, illetve hivatalossá tette a román nyelvet.⁴⁴ Udvarhelyszék esetében, 1918–1921 között a járás-rendszert illetően még csak ezek megnevezései sem változtak. 1921-ben publikálásra került az új helységnévtár, amelyben, első sorban a települések román elnevezéseinek nagymértékű változása figyelhető meg.⁴⁵ Még abban az évben sor került az ideiglenes kormányzótanács feloszlatására, illetve ezt követően az újabb közigazgatási átszervezéssel kapcsolatos előkészületek kerültek a középpontba, amelyek az 1925. évi igazgatási egységesítésről szóló törvényben összpontosultak.⁴⁶ Ezzel egyidőben a 2465. számú királyi rendelet értelmében, több helységnek ismételten megváltoztatták a román nyelvű elnevezését.⁴⁷

A 95/1925. jogszabály értelmében alakították ki a négy járást számláló Udvarhely megyét, amely az egykori Udvarhely vármegyét foglalta magába.⁴⁸ A továbbiakban Románia két, kisebb kiegészítést magába foglaló, közigazgatási jogszabályt ültetett gyakorlatba (1929-ben⁴⁹ és 1936-ban⁵⁰), amelyek értelmé-

⁴⁰ 1886. évi XXI. törvénycikk.

⁴¹ BANCIU, Marius Gheorghe: Aspecte ale implementării legislației României întregite în Sud-Estul Transilvaniei, *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu”*, tom LVII, Cluj-Napoca, 2018, 319–333. p.

⁴² BOAMFĂ, Ionel: Crearea, la nivel național, a bazei de date administrative privind localitățile din spațiul românesc, *Philologica Jassyensia*, an XI, 2/2015, (22), 134–138. p.

⁴³ ONIȘOR, Titu: *Opera legislativă a Consiliului Dirigent*, Editură Marvan S.A.R, București, 1937, 13. p.

⁴⁴ GYÖRKE Zoltán: Instituția Prefecturii în perioada interbelică (1923–1938). Proiecți legislative, *Revista Transilvană de științe administrative*, 3/2010, (27), 79–96. p.

⁴⁵ BARTOS-ELEKES Zsombor: A hatalom névrajza – A névrajz hatalma, *Földrajzi Közlemények*, 2016/2. szám, 124–134. p.

⁴⁶ Legea nr. 95 din 14 iunie 1925.

⁴⁷ Decretul – regal nr. 2465 din 25 septembrie 1925.

⁴⁸ SĂGEATĂ, Radu: Evoluția organizării administrativ-teritoriale a României în perioada interbelică (1918–1940), *Revista Geografică*, 9/2002, 158–166. p.

⁴⁹ Legea nr. 167 din 29 iulie 1929.

⁵⁰ Legea administrativă nr. 569 din 26 martie 1936.

ben a történelmi Udvarhelyszék helységei továbbra is Udvarhely megye részét képezik. Az utóbbi módosítás értelmében átalakult a megye járás-rendszere. A korábbi négy járás kiegészült egy ötödikkel, amely az erdőszentgyörgyi megnevezést viseli, illetve a székelykeresztúri járás felvette az I.G Duca megnevezést. 1938-ban, a 2919. számú királyi rendelet révén új közigazgatási rendszer lépett érvénybe, amely keretén belül Udvarhely megyét Maros tartományba sorolták, nyolc más megyével együtt.⁵¹

A második világháborút követően, az 1950. évi közigazgatási reform érvénybe lépésétől, 1968-ig szintén tartomány-rendszer működött. A történelmi Udvarhelyszék települései ez esetben megoszlottak Maros és Sztálin Tartomány között. A Maros tartomány részét képezte Udvarhely rajon, amely a hajdani Udvarhely fűszéket, illetve Keresztúr fűszéket foglalta magába, míg Sztálin tartomány részévé tették a hajdani Bardóc fűszéket.⁵² 1952-ben létrejött a Magyar Autonóm Tartomány,⁵³ majd 1960-ban Maros–Magyar Autonóm Tartomány néven átszervezésre került, amelyek keretén belül a korabeli Erdőszentgyörgy, Udvarhely és Székelykeresztúr rajonok egésze, illetve Sepsiszentgyörgy rajon északnyugati része magába foglalta a történelmi Udvarhelyszék teljes területét.⁵⁴

Az utolsó, napjainkban is érvényben lévő közigazgatást érintő módosítást 1968-ban ültették gyakorlatba, miszerint visszaállt a korábban is alkalmazott megyerendszer, amelyen belül a történelmi Udvarhelyszék településeinek nagy részét Hargita megyébe sorolták be, illetve néhány Maros és Kovászna megyébe került.⁵⁵

Udvarhelyszék helységneveinek alakulása

Udvarhelyszék településneveinek kialakulása, változása és egymásra rétegződése, az előző fejezetben bemutatott események kronológiáját, illetve az etimológiai szempontokat is figyelembe véve, viszonylag egyszerűen megállapítható. Udvarhelyszék, de alapvetően Székelyföld helyzete különlegesnek számít, mivel kettős helységnevek párhuzamos létezése figyelhető meg a területén, amiből nyilvánvalóan az következik, hogy az itt élő közösségek huzamosabb ideig kapcsolatban álltak és adott szinten hatottak egymásra.⁵⁶

⁵¹ Decret Regal nr. 2919 din 13 august 1938.

⁵² Legea nr. 5 din 7 septembrie 1950.

⁵³ BOTONI, Stefano: *Sztálin a Székelyeknél – A Magyar Autonóm Tartomány története (1952–1960)*, Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2008, 48. p.

⁵⁴ *Uo.*, 420–424. p.

⁵⁵ Legea nr. 2 din 16 februarie 1968.

⁵⁶ CRAIU, Ovidiu-Constantin: Structura socială a oiconimelor. Reorganizarea administrativ-teritorială a statului Român prin decretul 799/1964, *Revista Română de Sociologie*, an XXIII, 1-2/2012, 115–132. p.

Erdély, ezen belül Székelyföld területét illetően, az általunk ismert leg-regebbi földrajzi megnevezéseket, noha különböző változatokban, de már az ókori római és görögországi forrásokban is fellelhetjük. E forrásokat kezelhetjük nyelvi alapként, amelyekre később valószínűsíthetően ráépültek a különböző etnikumok helynevei. Abban az esetben, hogy ha figyelmesebben megvizsgáljuk eme kérdéskört, a több szintű nyelvi keveredésből kifolyólag, illetve az eltérő nyelvtani szabályokat szem előtt tartva arra a következtetésre juthatunk, hogy a már említett régió helységnevei nem következhetnek direkt módon az ókori megnevezésekből. Sokkal inkább jellemző e tájegységre a kölcsönös egymásra hatás, amely révén a helységnevek különböző változatai jöttek létre.⁵⁷

Az említett ókori nyelvi hatásokat követően felfedezhetőek a szláv, illetve bolgár nyelvi jellegzetességek, majd a magyar honfoglalás után, a kereszténység felvételét megelőző magyar nevek is megjelentek. A kereszténység felvétele után több meglévő magyar település is magyarosított latin személynévet kapott elnevezésként, majd a 12–13. században ezekre épültek rá a német, illetve a román nyelvi hatások. Jelen tanulmány mellékletében ettől a ponttól igyekszem szemléltetni az imént említett folyamatokat.⁵⁸ II. Endre az 1224. évi kiváltságlevelével, az úgynevezett Andreanummal, etnikai kiváltságok birtokába juttatta az erdélyi szászokat,⁵⁹ míg a román beköltözés 1166 utánra tehető, amely évszám egyúttal a Magyarországon lévő, legkorábbi telephelyük emlékét is őrzi (Fogarasz vidéki Oláhföld – Terra Blacorum).⁶⁰

A földrajzi nevek keletkezését illetően, két típust különböztethetünk meg, amelyek keretén belül több alpont is megnevezhető:

1) Spontán keletkezési típus:

- a) természeti nevek (például: méret, éghajlat, állatvilág által inspirált nevek);
- b) műveltségi nevek (például: épületre való utalás vagy akár személynévekből, népnevekből származó nevek);
- c) eseménynevek (például történésekre való utalás).⁶¹

2) Hivatalos keletkezési típus (hatósági nevek):

- a) a névadó motívum eltűnése miatti átnevezés (például népi szokásoké);

⁵⁷ MAKKAI László – MÓCSY András: *Erdély története a kezdetektől 1606-ig*, Akadémia Kiadó, Budapest, 1988, 235–240. p.

⁵⁸ L.: 1. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (magyar és német nyelvű megnevezések), illetve 2. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (román nyelvű megnevezések).

⁵⁹ HANZÓ Lajos: *Az erdélyi szász önkormányzat kialakulása*, Értekezések a M. Kir. Horthy Miklós Tudományegyetem Magyar Történelmi Intézetéből, Szeged, 1941, 85. p.

⁶⁰ RÁCZ Anita: *Adatok a népnévvel alakult régi településnevek történetéhez*, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2011, 248 p.

⁶¹ LŐRINCZE Lajos: *Földrajzi neveink élete*, Néptudományi Intézet, Budapest, 1947, 32. p.

- b) az adott terület birtokosának megváltozása (például impériumváltás – más lesz a hivatalos nyelv);⁶²
- c) A táj és az ember viszonyának módosulása (például népetimológiás helységnévváltozások, amikor egy név jelentése eltűnik és az „értelmetlenné” vált szó új jelentést kap);⁶³
- d) A települések egyesítése, szétválása, esetleg átszervezése miatti átnevezés.

A különböző névalakok anyanyelvhez való igazodása természetes folyamat, amely által megfigyelhetjük adott helységnevek változását akár egy nyelven belül is. Abban az esetben viszont, hogy ha tartósan egy más etnikai csoport is élt valamely, számára idegen nyelvű településen, rövid időn belül kialakította a saját elnevezését. Ennek a módja többnyire a település megnevezésének egyszerű lefordítása, a név etimologizálása volt, amely ugyan hangalakban hasonló, viszont más jelentéssel bíró elnevezésként élt tovább az elődjével párhuzamosan, de az is előfordult, hogy teljesen új motívumra (például népnévre) épült az elnevezés. Általában az egy adott területre később érkező nép veszi át a már meglévő helységnevet, míg abban az esetben, hogy ha egy település létrejöttkor, egyidejűleg több nép is együtt él az adott térségben, párhuzamos helynévadás valósul meg. Jelen tanulmány mellékletében megfigyelhető, hogy az elsődlegesen kialakult román helységnevek jelentős része fonetikus átírással, esetlegesen félrefordítás révén alakult ki.⁶⁴

A helységnevek spontán keletkezési típusai, ahogy a hivatalos keletkezési típusai is a különböző kultúrák esetében, eltérő időben léptek érvénybe. A 18. század előtt a birodalmak, országok hivatalos nyelvét, nagy többségben, elsősorban a latin testesítette meg. A Habsburg birodalomban, 1784-gyel kezdődően a német lett a hivatalos nyelv,⁶⁵ illetve 1836-tól a magyar is azzá vált.⁶⁶ E történések fontos állomásokat képeznek a hivatalos helységnév-változások szempontjából, ugyanis ezek következtében az 1854-es osztrák közigazgatási átszervezés keretén belül névrendezés is történt, illetve az Országos Törvény- és Kormánylap ezt követően három nyelven jelent meg (német, magyar és román). A névrendezést illetően, a helységek ettől kezdődően három hivatalos névvel rendelkeztek (némettel, magyarral, illetve románnal).⁶⁷ Kiemelendő,

⁶² BENCSIK Péter: Határok és helységnevek Köztes-Európában a 18. század második felétől napjainkig, *Limes – Tudományos Szemle*, 1997/2. szám 117–140. p.

⁶³ Uő.: *Helységnévváltozások Köztes-Európában 1763–1995*, Teleki László Alapítvány, Budapest, 1997, 15–18. p.

⁶⁴ MAKKAI-MÓCSY: *i.m.*, 235–240. p.

⁶⁵ EVANS, Robert J.W.: Nyelv és államépítés: a Habsburg Monarchia esete (Robert A. Kann emlékelőadás), *Aetas*, 2006/4. szám, 181–202. p.

⁶⁶ 1836. évi III. törvénycikk.

⁶⁷ BARTOS-ELEKES Zsombor: Német helységnévadás és névhasználat a XIX. századi Erdélyben, *Geodézia és Kartográfia*, 2004/9. szám, 11–18. p.

hogyan esetenként olyan települések is többnyelvű helységnevekkel egészültek ki, amelyek határain belül kis mértékben vagy egyáltalán nem éltek egymástól eltérő anyanyelvű közösségek⁶⁸ (például: Agyagfalva nem rendelkezett jelentős szász, illetve német, de román etnikumú lakossággal sem, ennek ellenére a település német és román helységnevével is kiegészült).⁶⁹ Nem sokkal később, 1873-ban az első magyarországi hivatalos helységnevtár is megjelent, viszont ez lényegében csak a meglévő helységek adattáraként szolgált, érdemleges névrendezés nem történt a keretén belül. A helységnevek fontossága kétséget kizáróan, először a 19. század végén vált igazán jelentőssé, amikor is megnövekedett a vasúti és postai forgalom. Mivel egyes települések több névvel rendelkeztek, illetve esetenként több helység is azonos nevet viselt, ez gondot jelentett az imént említett szempontokat illetően. A magyar helységnevek esetében, a legfontosabb névrendezés 1898–1912 között ment végbe annak érdekében, hogy szabályozza, illetve megoldja ezt a felmerülő problémát.⁷⁰

Udvarhelyszék esetében, ahogyan Székelyföld további részein is, a román helységnevek nagyjából a 19. században alakultak ki. A folyamat előbb a magyar helynevek spontán, népi átvételével vette kezdetét, majd az erre ráépülő hivatalos névszabványosítással folytatódott.⁷¹ Kezdetől fogva gyakran két névváltozat jött létre, illetve létezett egymással párhuzamosan.⁷² Egyik a magyar helységnevérdélyi-román fonetikus átírása volt, míg a másik a Román Királyságbeli fordítás. Az 1898. évi községi törzskönyvezés, a közigazgatás számára zavaró körülmények megszüntetése mellett egy nem titkolt célja, a török hódoltság alatt kipusztult magyar népességet felcserélt, más nemzeti-ségű népek által lakott települések magyar helységnevévadása volt, hiszen az említett helységek idegen nevekkkel rendelkeztek.⁷³ Mivel ez a folyamat az alapvető helységnevérendezésen kívül politikai legitimáló szerepet is betöltött, ezt tudatos, politikai okú helynévadásnak nevezzük. Ez esetben a helységnevé igazolja az illető nemzet őshonosságát az adott területen, illetve ezen állítás valóságáról továbbá az is tanúskodik, hogy a helységnevéváltások nagy többsége nem volt igényelt a helyi lakosság részéről.⁷⁴

⁶⁸ Uo.

⁶⁹ L.: 1. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (magyar és német nyelvű megnevezések), illetve 2. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (román nyelvű megnevezések)

⁷⁰ SZABÓ Miklós: *A felvidéki magyarlakta települések helységnevéváltásainak vizsgálata*, Földrajz és földtudományi Intézet, Budapest, 2010, 10. p.

⁷¹ L.: 2. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (román nyelvű megnevezések).

⁷² KNEZSA István: Erdély földrajzi nevei, In: *Erdély*, Magyar Történelmi Társulat, Budapest, 1940, 7. p.

⁷³ BENCsik Péter: *Politikai célú helységnevé-változások köztes-európában a XX. században*, Változó világ, átalakuló politikai földrajz: Első magyar politikai földrajzi konferencia (1998), JPTE Földrajzi Intézet, Pécs, 1999, 163–166. p.

⁷⁴ BARTOS-ELEKES Zsombor: Helységnevek a romániai köztudatban (Az ednoníma és exoníma megszgyén), *Geodézia és Kartográfia*, 2002/4. szám, 19–24. p.

Ugyanez a folyamat zajlott le fordított előjellel Trianon után, amikor is több helység magyar, esetenként német nevét fonetikusán átírták románra. Később ezeket újra elnevezték annak érdekében, hogy a magyar, illetve német névalak ne legyen felismerhető (esetenként személynévadás történt). Jelen tanulmányban ez a jelenség főleg az említett időszakban kerül szemléltetésre, amikor is a bukaresti központi hatalom helységnév-rendezést kezdeményezett, ezzel teret nyitva a román nemzetiesítésnek.⁷⁵ Ebben a periódusban bevett szokássá vált a voluntarista helységnévadás, amelynek egyenes következménye volt, hogy a fonetikus átírás révén kialakult erdélyi-román helységnevek új elnevezéseket kaptak, ezáltal elveszítve „gyökerüket”.⁷⁶ Ezt megelőzően hasonló kísérletet képezett a Habsburg birodalom névrendezésének keretén belüli irányelv, miszerint minden nagyobb település német nevet is kapott abban az esetben, hogy ha addig nem rendelkezett ilyennel. Ami a földrajzi névadás terén kifejtett politikai legitimitációt illeti, a rengeteg eset mellett mégis Románia példája a leginkább kiemelhető, hiszen ennek révén a dáko-román kontinuitást próbálja bizonyítani, és e legitimáló funkció miatt válnak annyira fontossá számára a helységnevek (újra) elnevezései.⁷⁷ Esetében a természetes névalakok eltörlése volt a cél, ezért érvényesült az államnyelvi politika a helyi nevek elve helyett. A folyamat végeredményeként a román szimbólumok földrajzi térbe való beépítése nevezhető meg.⁷⁸

Visszatérve a magyar Országos Községi Törzskönyvbizottság (a továbbiakban OKTB) 1898–1912 közötti tevékenységére, ennek elsődleges célja a zavarokat okozó paronímiák (összetéveszthetőség), homonímiák (azonosalakúság) és a félrelokalizálhatóság felszámolása volt, amely szempontok bizony szubjektív alapokon nyugszanak.⁷⁹ Mindezt az *egy település – egy név* alapelv mentén igyekeztek megvalósítani. A helynévrendezés során az ország összes települését megvizsgálták, vármegyénként figyelembe véve a település nevének helytörténeti és névtörténeti szempontjait, bevonva a helyi hozzáértőket és előljárókat a folyamatba.

Az OKTB helységnév módosítással kapcsolatos főbb irányelvei a következők voltak:

- a korábbi kötőjelezés helyett, a helységnevek egybeírása;
- a magyar helyesírás szabályainak, hangjelölésének figyelembe vétele (még olyan esetben is történt településnév változtatás, amikor az egy családról kapta a nevét);

⁷⁵ L.: 1. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (magyar és német nyelvű megnevezések), illetve 2. számú melléklet: Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (román nyelvű megnevezések).

⁷⁶ BENCsik: *Helységnév-változások Köztes-Európában 1763–1995...*, 15–18. p.

⁷⁷ Uó: *Politikai célú helységnév-változások...*, 163–166 p.

⁷⁸ BARTOS-ELEKES Zsombor: *Nyelvhasználat a térképeken (Erdély, XIX. és XX. század), Névtani Értesítő*, 2014/36. szám, 238–241. p.

⁷⁹ MEZő András: *A magyar hivatalos helységnévadás*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982, 125. p.

- történelmi, illetve esztétikai okokra hivatkozva településnevek megváltoztatása, lefordítása;
- helységeket megkülönböztető előtagokkal való egyedítés (jelzővel való differenciálás);
- az *-i* képzős előtagok, jelzőtlen formájának érvényre juttatása;
- középkori okleveles helységnevek lecserélése azok felújított alakjával;
- a magyartól eltérő nemzetiségekre utaló előtagok lecserélése, eltüntetése.⁸⁰

Az OKTB jelentős mértékben átalakította, de nem túlzás azt állítani, hogy lényegében létrehozta a hivatalos helységnevek rendszerét. Noha hozzávetőlegesen a települések névanyagának kb. 40%-át megváltoztatta, amelyek esetében például az esztétikai alapú kezdeményezések megkérdőjelezhetőek, tagadhatatlan, hogy Magyarország történetében először készült ilyen minőségű és mértékű munka, ami a helységneveket illeti.⁸¹ Kiemelendő, hogy a törzskönyvbizottság által javasolt új nevet illetően, a helyi lakosok fellebbezhettek, és végül a belügyminiszter által jóváhagyott változat lépett érvénybe. E folyamat eredményét rögzítette az 1913. évi helységnevtár.⁸² A 20. században a helységnevek fontossága még inkább megnőtt, így a településnév-változások felügyelete az államok irányítása alá került.⁸³

Összegzés

Jelen tanulmányban nyomon követhettük Udvarhelyszék közigazgatásának vázlatos történetét, illetve ennek létrejöttétől a napjainkig tartó alakulását. E mellett betekintést nyertünk az imént említett szék helységneveinek, illetve ezek változásának folyamatába. A bemutatott elméletek ismeretében és a különböző szempontok ütköztetése után, az első világháborút követő román helységnevváltozásokat illetően feltehetjük magunkban azt a kérdést, hogy: valóban mellékes-e, esetleg irreális az a feltételezés, miszerint a központi román hatalom nemcsak az erdélyi magyarokat és székelyeket, de az erdélyi románokat is asszimilálni szerette volna? Ugyanis az 1925 előtti román helységnevek tipológiai, etimológiai és kronológiai szempontból mind arra utalnak, hogy ezen elnevezések más nyelvből honosodtak meg a román nyelvterületen, tehát a román kultúra ez alapján nem támaszthat jogos, történelmi igényt Erdély, ezen belül Székelyföld területére.

⁸⁰ MIKESY Gábor: Helységneveink 1913-as tükrében, *Névtani értesítő*, 2013/35. szám, 37–54. p.

⁸¹ SZABÓ: *i.m.*, 10. p.

⁸² Magyar Királyi Központi Statisztika Hivatal: *A magyar szent korona országainak Helységnevtára*, Pesti-Könyvnyomda részvény társaság, Budapest, 1913, 1712. p.

⁸³ KÁLMÁN Béla: *A nevek világa*, Csokonai kiadó, Debrecen, 1989, 168–179. p.

1. számú melléklet

Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (magyar és német nyelvű megnevezések)

Sz.	Az 1332-1337 közötti pápai tizedjegyzék ⁸⁴	Székely Oklevéltár ⁸⁵ 1567-1614	Pragmatico Sanctio 1713-1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
1.	Almas	Almás	Almás ⁸⁶	-
2.	Buguz	Bögöz	Bögöz	Begesen
3.	Dalya	Dállya	Dállya ⁸⁷	-
4.	de Ers	Derzs	Derzs ⁸⁸	-
5.	Dobov	Dobo / Dobofalva	Dobo/ Dobofalva	Dobendorf ⁸⁹
6.	<i>villa</i> Eyanis	Jánosfalva	Jánosfalva ⁹⁰	Eissdorf
7.	<i>villa</i> Farchad	Farczad	Farczad ⁹¹	-
8.	<i>villa</i> Galamb	Nagygalambfalva	Nagygalambfalva	-
9.	Jandlaka	Janlaka / Jenlaka	Enloca ⁹²	-
10.	Kanad	Kanyad / Kányád	Kányád ⁹³	-
11.	<i>villa</i> Karasun	Karacsonffalva	Karácsonyfalva	Krötschendorf ⁹⁴
12.	Kurnud	Korond	Korond	-
13.	Kusmend	Küsmöd	Küsmöd	-
14.	Lueche	Lövétfalva / Lövete	Lövete	-
15.	<i>villa</i> Marie	Felsőboldog-asszonyfalva	Felsőboldog-asszonyfalva	Ober-Mariendorf ⁹⁵
16.	Oduorhel	Udvarhely	Székely-Udvarhely	Oderhell/ Hofmarkt ⁹⁶
17.	<i>villa</i> Potok	Patakfalva	Patakfalva	-

⁸⁴ HEGYI: i.m.

⁸⁵ SZABÓ-SZÁDECZKY-KARDOSS-BARABÁS: i.m., 526. p.

⁸⁶ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Homoród-Almás.

⁸⁷ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Székely Dállya. 1839-ben Magyar Dállyaként is említik, majd 1857-től ismét Székelydália.

⁸⁸ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Székely Derzs.

⁸⁹ 1760-1762 között, 1808-ben, 1909-ben majd 1913-ban új elnevezést kapott: Székely Dobosfalva, Dobófalva, Dobó, illetve Székelydobó. 1808-ban jelent meg a német nyelvű helységnév.

⁹⁰ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Homoród Jánosfalva.

⁹¹ 1808-ban új elnevezést kapott: Farczád.

⁹² 1839-ben, majd 1893-ban új elnevezést kapott: Enloca, illetve Énlaka.

⁹³ 1882-ben Fásfalvaként is említik.

⁹⁴ 1760-1762 között, majd 1808-ban új elnevezést kapott: Homoród Karácsonfalva, illetve Homoródkarácsonyfalva.

⁹⁵ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Felső-Boldogfalva. 1808-ban jelent meg a német nyelvű helységnév.

⁹⁶ 1566-ban összevonták Cibrefalával, 1839-ben Gyárosfalvával és Szentimrével, 1895-ben Szombatfalvával, 1913-ban Szejkefürdővel, 1940-1944 között Szenkirálytanyával, illetve 1952-ben Székelybethlenfalvával. 1839-ben jelent meg a német nyelvű helységnév.

Sz.	Az 1332-1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567-1614	Pragmatico Sanctio 1713-1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
18.	Sancta Crux	Keresztúr	Székely-Keresztúr	Kreutzdorf ⁹⁷
19.	Sancta Elysabeth	Szent Ersebet	Szent Erzsébet ⁹⁸	-
20.	<i>villa</i> Sancte Marie	Also Boldogh Aszszonyfalva	Alsóboldogaszszonyfalva	Unter-Mariendorf ⁹⁹
21.	Sanctus Abraam	Zent Abram	Szent-Ábrahám ¹⁰⁰	-
22.	Sanctus Georgius	Zombatfalwa	Szombatfalva ¹⁰¹	-
23.	Sanctus Martinus	Szent Márton	Homoród Szentmárton ¹⁰²	Sankt Marten
24.	Sanctus Michael	Zent Mihaly	Szent-Mihály	-
25.	Sanctus Nycolaus	Zent Miklos	Szentmiklos ¹⁰³	-
26.	Sanctus Paulus	Szent Pál	Homoród-Szent-Pál	-
27.	Sanctus Spiritus	Szent Lelek	Szent Lelek ¹⁰⁴	-
28.	Sanctus Symon	Simenfalva/ Siményfalva	Siménfalva (Alsó-) ¹⁰⁵	-
29.	Sanctus Thomas	Szent Tamás	Szent Tamás ¹⁰⁶	-
30.	Solumus	Nagy Solimos	Nagy-Solymos	-
31.	<i>villa</i> Tarka	Tarchiafalwa	Tarcsafalva	-
32.	Voygias	Wargias	Vargyas	-
33.	Vriczheg	Orozhegy	Orozhegy ¹⁰⁷	-
34.	Zaldubus	Zaldobos	Száldobos ¹⁰⁸	-

⁹⁷ 1839-ben összevonták Keresztúrfalvával, majd 1857-ben Timafalvával. 1785-ben Sztás Keresztúrként is említik. Az első német megnevezése 1839-ben Kritz. 1850-ben, majd 1877-ben új német nyelvű elnevezést kapott: Kreutzdorf, illetve Liebkreutz/Szeklerkreutz.

⁹⁸ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Székely Szent Erzsébet. 1857-ben összevonták Újlakkal, majd 1913-ban Bedeccsel és Késállal.

⁹⁹ 1899-ben új elnevezést kapott: Alsóboldogfalva. 1808-ban jelent meg a német nyelvű helységnevé.

¹⁰⁰ 1940-1944 között összevonták Magyarandrásfalvával.

¹⁰¹ 1895-ben összevonták Székelyudvarhellyel.

¹⁰² 1913-ban összevonták Bükkfalvával.

¹⁰³ 1913-ban új elnevezést kapott: Székelyszentmiklós.

¹⁰⁴ 1760-1762 között, majd 1913-ban új elnevezést kapott: Szent-Lélek, illetve Székelyszentlélek. 1940-1944 között összevonták Szencseddel.

¹⁰⁵ 1721-ben két különálló települést alakítottak ki belőle: Alsó-Siménfalva és Felső-Siménfalva.

¹⁰⁶ 1760-1762 között Tamásfalvaként is említették. 1913-ban új elnevezést kapott: Székelyszenttamás.

¹⁰⁷ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Orozhegy. 1876-ban összevonták Diafalvával, majd 1893-ban Bagzossal.

¹⁰⁸ 1760-1762-ben új elnevezést kapott: Székely Száldobos.

Szsz.	Az 1332–1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567–1614	Pragmatico Sanctio 1713–1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
35.	Zathalaka	Zetelaka	Zetelaka	-
36.	-	Abásfalva	Abásfalva ¹⁰⁹	Abtsdorf
37.	-	Agyagfalva	Agyagfalva	Lehmdorf
38.	-	Soofalwa	Sófalva ¹¹⁰	Nieder-Salzdorf
39.	-	Atyha	Atyha	-
40.	-	Ábrámfalva	Ábrámfalva ¹¹¹	-
41.	-	Árvátfalva	Árvátfalva ¹¹²	-
42.	-	Bágy	Bágy	-
43.	-	Bethfalva	Bethfalva ¹¹³	-
44.	-	Bekas	Békás ¹¹⁴	-
45.	-	Béta	Béta	Bethamen
46.	Bikafalva	Bikafalva	Bikafalva ¹¹⁵	-
47.	-	Bogárfalva	Bogárfalva	-
48.	-	Bözöd	Bözöd	Besendorf
49.	-	Bözödújfalva	Bözödújfalva	Neudorf
50.	-	-	Bucsin ¹¹⁶	-
51.	-	Csekefalva	Csekefalva	Böhmendorf
52.	-	-	Desag-Hattya ¹¹⁷	-
53.	-	Désfalva	Désfalva ¹¹⁸	-
54.	Ege	Ege	Ege ¹¹⁹	Egendorf
55.	-	Füle	Füle ¹²⁰	-
56.	-	Eted	Etéd ¹²¹	-

¹⁰⁹ 1760–1762 között új elnevezést kapott: Homoród Abásfalva (az addigi megnevezése kiegészül a *Homoród* előtaggal), majd 1909-től ismét Abásfalva.

¹¹⁰ 1760-ban két különálló települést alakítottak ki belőle: Alsó-Sófalva és Felső-Sófalva.

¹¹¹ 1760–1762 között Ábrahámfalvaként is említik.

¹¹² 1808-ban Árvádfalvaként is említik.

¹¹³ 1808-ban, 1850-ben és 1913-ban új elnevezést kapott: Béthfalva, Bétfalva, illetve Betfalva.

¹¹⁴ Új elnevezést kapott: Békástelep.

¹¹⁵ 1808-ban Nagykükkülőfalvaként is említik.

¹¹⁶ A település 1956-ban jött létre.

¹¹⁷ A település 1839-ben jött létre. 1913-ban, majd 1956-ban új elnevezést kapott: Desághátja, illetve Deság. 1913-ban összevonták Zetelakával, majd 1920-ban ismét önálló településsé vált.

¹¹⁸ 1808-ban új elnevezést kapott: Décsfalva.

¹¹⁹ 1800-ban Egekként is említik. 1909-ben új elnevezést kapott: Ége.

¹²⁰ 1760–1762 között új elnevezést kapott: Erdő-Füle.

¹²¹ 1940–1944 között összevonták Cséjével.

Sz.	Az 1332–1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567–1614	Pragmatico Sanctio 1713–1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
57.	-	Farkaslaka	Farkaslaka	Wolfsdorf
58.	-	Soofalwa	Sófalva ¹²²	Obersalzdorf
59.	Fenyed	Fenyed ¹²³	Fenyéd	-
60.	-	-	Fenyőkút ¹²⁴	-
61.	-	Fiatfalwa	Fiatfalva ¹²⁵	-
62.	-	-	Láz ¹²⁶	-
63.	-	Martonos	Martonos ¹²⁷	-
64.	-	Fürtös-Váralja	Fürtös-Váralja	-
65.	-	Gógy	Gógy ¹²⁸	-
66.	-	Gyepes	Gyepes	Jeppisch
67.	-	Hidegkút	Hidegkút	Kaltwasser ¹²⁹
68.	-	Hodgya	Hodgya	-
69.	-	-	Homoród Feredő ¹³⁰	Homoroden
70.	-	Homoródkemenfalva	Homoródkeményfalva	-
71.	-	Remete	Remete ¹³¹	-
72.	-	Zent Laszlo	Szent László ¹³²	-
73.	-	Zent Peter	Szent Péter ¹³³	-
74.	-	-	Ivo ¹³⁴	-
75.	-	Jaszfalwa	Jászfalva	-

¹²² 1760-ban két különálló települést alakítottak ki belőle: Alsó-Sófalva és Felső-Sófalva.

¹²³ 1602-ben Fenyőd-ként is említik.

¹²⁴ A település 1898-ban jött létre, kiválva Korondból.

¹²⁵ 1760–1762 között Fiátfalvaként is említik.

¹²⁶ A település 1956-ban jött létre, kiválva Firtosmartonosból. 1960-ban új elnevezést kapott: Firtosláz.

¹²⁷ 1839-ben, majd 1913-ban új elnevezést kapott: Mártonos, illetve Firtosmartonos.

¹²⁸ 1760–1762 között új elnevezést kapott: Gagy.

¹²⁹ 1808-ban, 1909-ban, majd 1925-ben új elnevezést kapott: Oláh-Hidegkút, Székelyhidegkút, illetve ismételtén Hidegkút. 1925-ben jött létre az újonnan kialakult Hidegkút, Székelyhidegkút és Magyarhidegkút összevonásával. Az első német nyelvű megnevezése 1817-ben Kaltenbrunn. 1839-ben új német nyelvű megnevezést kapott: Kaltwasser.

¹³⁰ 1913-ban új elnevezést kapott: Homoródfürdő.

¹³¹ 1839-ben új elnevezést kapott: Homoród-Remete.

¹³² 1913-ban új elnevezést kapott: Homoródszentlászló.

¹³³ 1733-ban új elnevezést kapott: Homoród-Szent-Péter.

¹³⁴ A település 1913-ban jött létre. 1944-ben, majd 1956-ban új elnevezést kapott: Ivómezeje, illetve Ivópataka. 1944-ben összevonták Zetelakával, majd 1956-ban ismét önálló településsé vált.

Sz.	Az 1332–1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567–1614	Pragmatico Sanctio 1713–1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
76.	-	Olahfalw	Kápolnás Oláhfalva ¹³⁵	-
77.	-	Kecset	Kecset	Heiligengeist
78.	-	Kisfalud	Kisfalud ¹³⁶	-
79.	-	Kenos	Kénos	-
80.	Kisgalambfalwa	Kisgalambfalwa	Kisgalambfalva	-
81.	-	-	Kis-Medesér ¹³⁷	-
82.	-	Kis Sollymos	Kis Solymos	-
83.	-	-	Kiruly ¹³⁸	-
84.	-	Körispatak ¹³⁹	Körispatak	-
85.	-	Keményfalva	Küküllő-keményfalva ¹⁴⁰	-
86.	-	-	Küküllőmező ¹⁴¹	-
87.	-	-	Lóc ¹⁴²	-
88.	-	Lokod	Lókod	-
89.	-	Andrasfalwa	Andrásfalva	Andresdorf ¹⁴³
90.	-	Hideg Kút	Hidegkút ¹⁴⁴	-
91.	-	Saakod	Magyar-Zsákod	(Ungarisch) Sachen ¹⁴⁵
92.	-	Markfalva	Markfalva ¹⁴⁶	-
93.	-	Matisfalva	Matisfalva	-
94.	-	Medeser	Medesér ¹⁴⁷	-

¹³⁵ 1839-ben, majd 1913-ban új elnevezést kapott: Kis-Oláhfalva, illetve Kápolnásfalva.

¹³⁶ 1857-ben új elnevezést kapott: Kecsed Kisfalud. 1870–1921 között összevonták Kecsettel.

¹³⁷ A település 1893-ban jött létre.

¹³⁸ A település 1850-ben jött létre. 1877-ben Királyfürdőként említik. 1956-ban új elnevezést kapott: Kirulyfürdő.

¹³⁹ A település 1382-ben jött létre.

¹⁴⁰ 1760–1762 között új elnevezést kapott: Küküllő-keményfalva.

¹⁴¹ A település 1913-ban jött létre, kiválva Zetelakából. 1956-ig összevonták Zetelakával, ezt követően ismét önálló településsé vált.

¹⁴² A település 1956-ban jött létre.

¹⁴³ 1808-ban új elnevezést kapott: Magyarandrásfalva.

¹⁴⁴ 1760–1762 között, majd 1925-ben új elnevezést kapott: Magyar Hideg Kút, illetve Hidegkút. 1925-ben jött létre az újonnan kialakult Hidegkút, Székelyhidegkút és Magyarhidegkút összevonásával.

¹⁴⁵ 1760–1762 között új elnevezést kapott: Magyar-Zsákod. 1808-ban jelent meg a német nyelvű helységneve.

¹⁴⁶ 1808-ban, majd 1850-ben új elnevezést kapott: Márafalva/Mátéfalva, illetve Márafalva.

¹⁴⁷ 1956-ban új elnevezést kapott: Nagymedesér. 1893–1956 között összevonták Kismedesérral.

Sz.	Az 1332-1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567-1614	Pragmatico Sanctio 1713-1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
95.	Miklosfalwa	Miklosfalwa	Miklósfalva	-
96.	-	Malomfalwa	Malomfalva ¹⁴⁸	-
97.	-	Ocfalwa	Ócfalva ¹⁴⁹	-
98.	-	Okland	Oklánd ¹⁵⁰	-
99.	Olasztelek	Olasztelek	Olasztelek	-
100.	-	Parajd	Parajd	Salzberg
101.	-	-	Pálpataka ¹⁵¹	-
102.	-	Recsenyéd	Recsenyéd	-
103.	-	Sándorfalwa	Sándorfalva ¹⁵²	-
104.	-	-	Sikaszómezeje ¹⁵³	-
105.	-	Siklod	Siklód	-
106.	-	-	Solymosláz ¹⁵⁴	-
107.	-	Suko	Sükő	-
108.	Szederjes	Szederjes	Szederjes	Neuzekel ¹⁵⁵
109.	-	Szencsed	Szencsed ¹⁵⁶	-
110.	-	Zent Demeter	Szent Demeter	Mettersdorf
111.	-	-	Szentkeresztbánya ¹⁵⁷	-
112.	Andrasfalwa	Andrasfalwa	Oláh-Andrásfalva	Andresdorf ¹⁵⁸
113.	-	Bethlenfalwa	Bethlenfalva ¹⁵⁹	-
114.	-	Fancsal	Fancsal ¹⁶⁰	-
115.	-	Mogyoros	Magyarós ¹⁶¹	-

¹⁴⁸ 1913-ban új elnevezést kapott: Nyikómalomfalva.

¹⁴⁹ 1877-ben összevonták Diafalvával (Deafalvaként is említik).

¹⁵⁰ 1760-1762 között Homoród Oklándként is említik.

¹⁵¹ A település 1910-ben jött létre, kiválva Korondból. 1944-1956 között összevonták Koronddal, ezt követően ismét önálló településsé vált.

¹⁵² 1913-ban új elnevezést kapott: Sándortelke.

¹⁵³ A település 1907-ben jött létre, kiválva Zetelakából. 1944-1956 között összevonták Zetelakával, majd ezt követően ismét önálló településsé vált.

¹⁵⁴ A település 1956-ban jött létre. 1960-ban új elnevezést kapott: Solymosiláz.

¹⁵⁵ Az első német megnevezése 1808-ban Neuzekel/ Sedresch. 1850-ben, majd 1854-ben új német nyelvű elnevezést kapott: Neuzekel, illetve Neuflaigen.

¹⁵⁶ 1913-1956 között összevonták Bogárfalvával.

¹⁵⁷ A település 1770-ben jött létre. 1910-ben összevonták Lövétevel. 1956-ban új elnevezést kapott: Lövétebánya.

¹⁵⁸ 1898-ban új elnevezést kapott: Székelyandrásfalva. 1733-ban Szecselként is említik.

¹⁵⁹ 1913-ban új elnevezést kapott: Székelybethlenfalva. 1770-ben összevonták Felső-Siménfalvával, majd 1952-ben Székelyudvarhellyel.

¹⁶⁰ 1913-ban új elnevezést kapott: Székelyfancsal.

¹⁶¹ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Székely Magyarós.

Sz.	Az 1332-1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567-1614	Pragmatico Sanctio 1713-1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
116.	-	Muzna	Muzsna ¹⁶²	-
117.	-	Lengyelfalwa	Lengyelfalva ¹⁶³	-
118.	-	Palfalwa	Pálfalva ¹⁶⁴	-
119.	-	Székely Szállás	Székely Szállás	Szeklerzollersch
120.	-	Zent Kiraly	Szent Király ¹⁶⁵	-
121.	-	-	Varság ¹⁶⁶	-
122.	-	Zombor	Zsombor	Sommerburg ¹⁶⁷
123.	Veczke	Veczke	Véczke ¹⁶⁸	Wetz
124.	-	Olahfalva	Szentegyházás Oláhfalva ¹⁶⁹	Wlahendorf
125.	-	Telekfalva	Telekfalva	-
126.	-	Tibold	Tibód	-
127.	-	Új Székely	Új Székely ¹⁷⁰	-
128.	-	-	Üknyéd ¹⁷¹	-
129.	-	Ülke	Ülke	-
130.	-	Varosfalwa	Városfalva ¹⁷²	-
131.	Vágás	Vágás	Vágás	-
132.	Vilak	Ujlak	Újlak ¹⁷³	-
133.	-	-	Zsigmondtelep ¹⁷⁴	-

¹⁶² 1760-1762 között új elnevezést kapott: Székely Muzsna.

¹⁶³ 1913-ban új elnevezést kapott: Székelylengyelfalva.

¹⁶⁴ 1913-ban új elnevezést kapott: Székelypálfalva.

¹⁶⁵ 1893-ban, majd 1909-ben új elnevezést kapott: Udvarhelyszentkirály, illetve Székelyszentkirály.

¹⁶⁶ A település 1905-ben jött létre, kiválva Oroszhegyből. 1910-ben új elnevezést kapott: Székelyvarság.

¹⁶⁷ A település 1342-ben jött létre. 1839-ben, majd 1913-ban új elnevezést kapott: Szász-Zsombor, illetve Székelyzsombor. Az első német megnevezése 1488-ban Sumerburg. 1800-ban új német nyelvű elnevezést kapott: Sommerburg.

¹⁶⁸ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Székely Véczke.

¹⁶⁹ 1839-ben, 1910-ben, majd 1990-ben új elnevezést kapott: Nagy-Oláhfalva, Szent-egyházfalva, illetve Szentegyháza.

¹⁷⁰ 1760-1762 között új elnevezést kapott: Új Székely.

¹⁷¹ A település 1956-ban jött létre, kiválva Oroszhegyből.

¹⁷² 1760-1762 között Homoród Városfalvaként is említik.

¹⁷³ 1877-ben összevonták Szenterszébettel, 1882-ben Oláh-Hidegkúttal, 1913-ban Székelyandrásfalvával, 1941-ben Hidegkúttal, majd 1956-ban ismét önálló településsé vált.

¹⁷⁴ A település 1910-ben jött létre, kiválva Zetelakából. 1913-1956 között összevonták Zetelakával, majd ezt követően ismét önálló településsé vált. 1942-1944 között új elnevezést kap: Zeteváralja.

Sz.	Az 1332-1337 közötti pápai tizedjegyzék	Székely Oklevéltár 1567-1614	Pragmatico Sanctio 1713-1723 Magyar megnevezés	Bielz E.A. 1857. Német megnevezés
134.	-	Cshedfalwa	Cshedfalva ¹⁷⁵	-
135.	-	Benczed	Benczéd	-
136.	-	Bordos	Bordos	-
137.	-	Kadicsfalwa	Kadicsfalva ¹⁷⁶	-
138.	Bardoczfalwa	Bardoczfalwa	Bardoczfalva ¹⁷⁷	-
139.	-	Kede	Nagy- és Kis-Kede ¹⁷⁸	-
140.	-	Rugonfalwa	Rugonfalva	-
141.	-	Tordatfalwa	Tordátfalva	-
142.	-	Demeterfalwa	Demeterfalva ¹⁷⁹	-
143.	-	Kobádfalwa	Kobádfalva ¹⁸⁰	-
144.	-	Petek	Petek	Petsch ¹⁸¹
145.	-	Rakos	Felső Rákos	-

¹⁷⁵ 1808-ben, majd 1882-ben új elnevezést kapott: Csehérdfalva, illetve Csehétfalva.

¹⁷⁶ 1952-ben összevonták Székelyudvarhellyel.

¹⁷⁷ 1850-ben új elnevezést kapott: Bardócz.

¹⁷⁸ 1567-ben két különálló települést alakítottak ki belőle: Nagy-Kede és Kis-Kede.

¹⁷⁹ 1857-ben összevonták Kobátfalvával.

¹⁸⁰ 1760-1762 között, 1882-ben, majd 1921-ben új elnevezést kap: Kobátfalva, Kobát-Demeterfalva, illetve ismét Kobátfalva.

¹⁸¹ 1839-ben jelet meg a német nyelvű helységnevé.

2. számú melléklet

Udvarhelyszék helységneveinek alakulása (román nyelvű megnevezések)¹⁸²

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. ¹⁸³ – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. ¹⁸⁴ Román megnevezés	Dicționar 1909 ¹⁸⁵ / 1921 ¹⁸⁶	95/1925 törvény ¹⁸⁷ (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
1.	Abásfalva	Abasfaleu	Homorod Abasfaleu	Abașfalău/ Aldea	Aldea
2.	Agyagfalva	-	Tyina	Agiagfalău/ Lutița	Lutița ¹⁸⁸
3.	Alsó-boldogfalva	Bodogaje	Boldogaia	Bodogaia de Jos/ Bodogaia	Bodogaia ¹⁸⁹
4.	Alsósófalva	-	Șomfalău de Jos	Șomfalăul de Jos/ Ocna de Jos	Ocna de Jos ¹⁹⁰
5.	Atyha	-	Atia	Atya/Atia	Atia
6.	Ábránfalva	Avram	Avramfalău	Avramfalău/ Abramești	Avramești ¹⁹¹
7.	Árvátfalva	-	Arvatfaleu	Arvatfalău/ Arbateni	Arbateni ¹⁹²
8.	Bardóc	-	Bardoșu	Bardoș/ Brăduț	Brăduț
9.	Bágy	-	Bagi	Baghiu/ Bădeni	Bădeni ¹⁹³

¹⁸² SZABÓ M. Attila: *Erdély, Bánság és Partium történeti és közigazgatási helységnevtára*, Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2003, 1361. p. (mindkét melléklet esetében).

¹⁸³ LENK VON TREUENFELD, Ignaz: *Siebenbürgens geographisch-, topographisch-, statistisch-, hydrographisch- und orographisches Lexicon I-IV*, Wien, 1839, 483 p., <https://reader.digitale-sammlungen.de/de/fs1/object/display/bsb10010332_00001.html> (letöltés: 2019. 04. 06.).

¹⁸⁴ BIELZ, Eduard A.: *Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens, eine physikalisch-statistisch-topographische Beschreibung dieses Landes*, Hermennstadt, 1857, 631 p., <https://reader.digitale-sammlungen.de/de/fs1/object/display/bsb10009089_00001.html> (letöltés: 2019. 02. 23.).

¹⁸⁵ MOLDOVAN, Silvestru – TOGAN, Nicolae: *Dicționarul numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria: compus din încredințarea Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român*, Editura „Asociațiunii”, Sibiu, 1909, 354. p.

¹⁸⁶ MARTINOVICI, Constantin – ISTRATI, Nicolae: *Dicționarul Transilvaniei și celorlalte ținuturi alipite*, Institutul de artegrafice „Ardealul”, Cluj Napoca, 1921, 450. p.

¹⁸⁷ Legea nr. 95 din 14 iunie 1925.

¹⁸⁸ 1882-ben a román nyelvű közösség Agjagos néven említi.

¹⁸⁹ 1882-ben a román nyelvű közösség Bodogaie inferioare és Bodogaia de Diosu néven is említi.

¹⁹⁰ 1850-ben a román nyelvű közösség Szare néven említi.

¹⁹¹ A település 1956-ban új elnevezést kapott: Obrănești.

¹⁹² A település 1932-ben új elnevezést kapott: Arvățeni.

¹⁹³ A dőlt formázással jelölt helységnevek azon megnevezéseket emelik ki, amelyek több esetben is előfordulnak Erdély különböző területein. Tehát egyazon időben, ugyanazzal az elnevezéssel, hivatalosan bejegyezve, több település is rendelkezik.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909/1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
10.	Bencéd	Bincza ¹⁹⁴	Bincza	Bențed/ Bențid	Bențid
11.	Betfalva	-	-	Bitfalău/Betfalău, Betești ¹⁹⁵	Betești
12.	Békástelep	-	-	-	_196
13.	Béta	-	Beta	Beta/Beta	Beta ¹⁹⁷
14.	Bikafalva	-	Bicafalău	Bicafalău/Tăureni	Tăureni
15.	Bogárfalva	Gendats	Gândaci	Bogarfalău/ Bulgăreni	Bulgăreni
16.	Bordos	Bardos	Bordoșu	Bordoș/Boldoșiu	Boldoșiu ¹⁹⁸
17.	Bögöz	Begesen	Bögözu	Bögözu/Bighiș, Mugeni	Bighiș, Mugeni ¹⁹⁹
18.	Bözöd	Bezed ²⁰⁰	Bioziodu	Bioziodu/Bezid	Bezid
19.	Bözödújfalú	-	Bioziodu Uifalău	Bözöd-Uifalău/ Bezidul Nou	Bezidul Nou ²⁰¹
20.	Bucsin	-	-	-	_202
21.	Csehétfalva	-	Cehedfalva	Cehedfalău/ Cehețel	Cehețel
22.	Csekefalva	-	Cechefalva	Cechefalău/ Cechești	Cechești
23.	Demeterfalva	-	Demeterfalău	Cobaț- Demeterfalău/ Cobătești	Cobătești
24.	Desághátalja	-	-	-	_203
25.	Décsfalva	-	Decifalva	Decifalău/Dejuțiu	Dejuțiu
26.	Erdőfüle	-	File	Filea/Filea	Filea ²⁰⁴
27.	Etéd	-	Etedu	Eted/Atid	Atid

¹⁹⁴ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév azt követően, hogy 1806-ban összevonják a következő településeket: Alsó Benczéd (Bincza de dzosz), Felső Benczéd (Bincza de szusz) és Kis Benczéd (Bincza de mizslok).

¹⁹⁵ Hasonló esetekben az adott településnek egyazon időben két hivatalos érvényben lévő elnevezése is volt. Általában a fennálló esetet követő helységnévváltozás alkalmával egyik megnevezést eltörölték.

¹⁹⁶ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Bohesteana és Becăș formákban. 1960-ban új elnevezést kapott: Becăș.

¹⁹⁷ 1882-ben a román nyelvű közösség Bita néven említi.

¹⁹⁸ A település 1932-ben új elnevezést kapott: Bordoșiu.

¹⁹⁹ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. A település 1932-ben új elnevezést kapott: Mugeni.

²⁰⁰ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév.

²⁰¹ 1850-ben a román nyelvű közösség Bözöduifaleu néven említi.

²⁰² A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Bucin.

²⁰³ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Desag.

²⁰⁴ A település 1952-ben új elnevezést kapott: Filia.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
28.	Ége	Argye	Egecu	Eghe / Egiu	Egiu ²⁰⁵
29.	Énlaka	-	-	Enloca / Inlăceni	Inlăceni ²⁰⁶
30.	Farcád	-	Farjadu	Farțad / Forțeni	Forțeni
31.	Farkaslaka	Farkasloka	Farcațlaca	Farcațlaca / Lupeni	Lupeni
32.	Felsőboldogfalva	-	Sântă-Maria de susu ²⁰⁷	Bodogaia de sus / Feliceni	Feliceni
33.	Felsőrákos	Rakesugyin sus	Rakesugyin sus ²⁰⁸	Racoșul de sus / Racoșul de sus	Racoșul de sus
34.	Felsősfalva	-	Șomfalăul de susu	Șomfalăul de sus / Ocna de sus	Ocna de sus ²⁰⁹
35.	Fenyéd	Brád ²¹⁰	Fenied	Fened / Brădești	Brădești
36.	Fenyőkút	-	-	-	_211
37.	Fiatfalva	-	Fiatfalău	Fiatfalău / Filiaș	Filiaș
38.	Firtosláz	-	-	-	_212
39.	Firtosmartonos	-	Martinișu ²¹³	Mărtinuș / Firtănuș	Firtănuș
40.	Firtosvárálja	-	Firtușu ²¹⁴	Firtușu / Firtușeni	Firtușu
41.	Gagy	Gyagy	Gagi	Gaghi / Geoagiu	Goagiu
42.	Gyepes	-	Gepeșu ²¹⁵	Ghepeș / Ghipeș	Ghipeș
43.	Hidegkút	-	Hidegcutu	Vidacutul-Român, Vidacutu Românesc / Vidacutul-Român	Vidacutul-Român ²¹⁶
44.	Hodgya	Hogya	Hogia	Hoghea / Hoghea	Hoghia

²⁰⁵ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1854-ben a román nyelvű közösség Egee néven is említi. A település 1932-ben új elnevezést kapott: *Ighiu*.

²⁰⁶ A települést 1760–1762 között már említik Enloca néven, ugyanakkor a lakosság akkori összetételét figyelembe véve valószínűsíthető, hogy a településnév e változata nem a román közösség általi megnevezésre utal.

²⁰⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség Szinte Marie néven említi.

²⁰⁸ 1882-ben a román nyelvű közösség Rakosu de szusz néven említi.

²⁰⁹ 1850-ben a román nyelvű közösség Szare néven említi.

²¹⁰ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév.

²¹¹ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Fântăna Brazilor.

²¹² A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Laz. 1960-ban új elnevezést kapott: Laz-Firtănuș.

²¹³ 1850-ben a román nyelvű közösség Martun néven említi.

²¹⁴ 1850-ben a román nyelvű közösség Firtus néven említi.

²¹⁵ 1850-ben a román nyelvű közösség Gyepesu néven említi.

²¹⁶ 1850-ben a román nyelvű közösség Retsa néven említi. 1932-ben, 1956-ban, majd 1960-ban új elnevezést kapott: Vidacutul, Vidacutu, illetve Vidacut.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
45.	Homoródalmás	PojanaMarului, Maruluipojána	Almașu-Homorodului	Homorod-Almaș / Merești	Merești ²¹⁷
46.	Homoródfürdő	-	-	-	„ ²¹⁸
47.	Homoród-jánosfalva	-	Ianoșfalău	Ianoșfalău / Ionești	Ionești
48.	Homoród-karácsonyfalva	-	Crăciunfalău-Homorod	Crăciunfăleni, Crăciunfalău / Crăciunel	Crăciunel ²¹⁹
49.	Homoród-keményfalva	-	Kemenfalău-Homorod	Homorod-Chemenfalău, Chemenfalău Homorodului / Comănești	Comănești ²²⁰
50.	Homoród-remete	-	Remetea Homorodului	Homorod-Remetea, Remetea Homorodului / Călugăreni	Călugăreni
51.	Homoród-szentlászló	-	Sân-Laslău ²²¹	Sân-Laslău / Vasileni	Vasileni
52.	Homoród-szentmárton	-	Sân-Martinu-Homorodului	Sânmărtinu-Homorodului, Homorod-Sânmărtin / Mărtinuș	Mărtinuș ²²²
53.	Homoród-szentpál	-	Sân-Palu-Homorodului ²²³	Sân-Palu-Homorodului / Pauleni	Sânpaul
54.	Homoród-szentpéter	-	Sân-Petru-Homorodului ²²⁴	Sân-Petru-Homorodului / Petreni	Petreni
55.	Ivómezeje	-	-	-	„ ²²⁵
56.	Jászfalva	Jásfalva	Jas	Iasfalva / Iașul	Iașul ²²⁶
57.	Kadicsfalva	Kátá	Cadicifalău ²²⁷	Cadicifalău / Cădișeni	Cădișeni

²¹⁷ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben a román nyelvű közösség Homorodu néven említi.

²¹⁸ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: *Băile Homorod*.

²¹⁹ A település 1932-ben, majd 1956-ban új elnevezést kapott: Crăciunești, illetve Crăciunel.

²²⁰ 1850-ben a román nyelvű közösség Keményfaleu néven említi.

²²¹ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint László néven említi.

²²² 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Martin néven említi. A település 1932-ben új elnevezést kapott: Mărtinuș.

²²³ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Pál néven említi.

²²⁴ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Petru néven említi.

²²⁵ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Izvoare.

²²⁶ A település 1956-ban új elnevezést kapott: Iașul.

²²⁷ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben a román nyelvű közösség Kadicsfaleu néven említi.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
58.	Kányád	Kánjádú ²²⁸	Kanád	Caniad / Ulieș	Ulieș
59.	Kápolnásfalva	-	Oláfalva mik	Olahfalău-Mic / Căpâlnița	Căpâlnița
60.	Kecset	-	Kitsudu	Chiciud / Chiciud	Chiciud ²²⁹
61.	Kecsetkiszfalud	-	-	Chiciud ²³⁰ / Satu Mic	Satu Mic
62.	Kénos	Kinos ²³¹	Kenus	Chenoș / Sulfureni	Chinușu
63.	Kirulyfürdő	-	-	-	_232
64.	Kisgalambfalva	Golumbá-Mika	Galamfalău	Galomfalău-Mic, Porumbul-Mic / Porumbeni Mici	Porumbeni Mici ²³³
65.	Kiskede	-	Chedu Mic	Chedeiu Mic / Chedea Mică	Chedea Mică ²³⁴
66.	Kismedesér	-	-	-	_235
67.	Kissolyos	-	Șoimușu-Mic	Șoimușu-Mic / Șoimușu-Mic	Șoimușu-Mic ²³⁶
68.	Kobátfalva	-	Cubatfalău ²³⁷	Cobat-Demeterfalău / Cobătești	Cobătești
69.	Korond	-	Vále	Corond / Corond	Corond ²³⁸
70.	Kőrispatak	-	Criș-Patacu ²³⁹	Crișpatac / Crișeni	Crișeni
71.	Küküllő-keményfalva	-	Keményfaleu	Chemenfalău / Târnovița	Târnovița
72.	Küküllőmező	-	-	-	_240
73.	Küsmöd	-	Cușmedu	Kușmed / Cușmed	Cușmed

²²⁸ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév.

²²⁹ A település 1956-ban új elnevezést kapott: *Păltiniș*.

²³⁰ A település román nyelvű elnevezése 1882-ben jelent meg: *Kecet*.

²³¹ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév.

²³² A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: *Chirui, Băile Chirui*. A település 1960-ban új elnevezést kapott: *Băile Chirui*.

²³³ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben, 1873-ban, majd 1882-ben a román nyelvű közösség *Porumb, Porumba Mik, illetve Porumbu Micu* néven is említi.

²³⁴ 1850-ben a román nyelvű közösség *Kedu Mic* néven említi. A település 1956-ban új elnevezést kapott: *Chedia Mică*.

²³⁵ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: *Medișoru Mic*.

²³⁶ 1850-ben a román nyelvű közösség *Solmis* néven említi. 1952-ben új elnevezést kapott: *Șoimușu Mic*.

²³⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség *Kubatfaleu* néven említi.

²³⁸ 1932-ben új elnevezést kapott: *Corund*.

²³⁹ 1850-ben a román nyelvű közösség *Krisparou* néven említi.

²⁴⁰ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: *Poiana Târnavei*.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
74.	Lóc	-	-	-	_ ²⁴¹
75.	Lókod	Lakod	Locodu ²⁴²	Locod / Locodeni	Locodeni
76.	Lövete	Levita	Liovete	Liovetea / Lovete, Lueta	Lovete, Lueta ²⁴³
77.	Magyar-andrásfalva	-	Andrașfalău ²⁴⁴	Andrașfalău-Unguresc / Andreeni	Andreeni
78.	Magyar-hidegkút	-	Hidegcuta ungurească ²⁴⁵	Vidacutul Unguresc / Vidacutul Săcuesc	Vidacut
79.	Magyarzsákod	Szakudu Ungureszk	Jecudu-Unguresc	Jacodu-Unguresc / Jacul Săcuesc	Jacodul ²⁴⁶
80.	Márefalva	-	Marefaleu	Marefalău / Satu Mare	Satu Mare
81.	Mátisfalva	-	Matișfalău	Matișfalău / Mățișeni	Mățișeni
82.	Miklósfalva	-	Miclușa ²⁴⁷	Micloșfalău / Nicoleşti	Nicoleşti
83.	Nagygalambfalva	Porumbu Măr ²⁴⁸	Galambfalău Mare	Galomfalău-Mare / Porumbul Mare / Porumbenii Mari	Porumbenii Mari
84.	Nagykede	-	Chedu Mare	Chedeiu Mare / Chedea Mare	Chedea Mare ²⁴⁹
85.	Nagymedesér	Madzsera	Medeșeru	Medeșer / Medișor	Medișor ²⁵⁰
86.	Nagysolymos	-	Șoimușu Mare	Șoimușu Mare / Șoimușul Mare	Șoimușul Mare ²⁵¹
87.	Nyikómalómfalva	-	Malomfalău ²⁵²	Malomfalău / Morăreni	Morăreni

²⁴¹ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Loțu.

²⁴² 1850-ben a román nyelvű közösség Lakata néven említi.

²⁴³ 1784-ben jelent meg a román nyelvű helységnév. A település 1932-ben új elnevezést kapott: Lueta.

²⁴⁴ 1850-ben a román nyelvű közösség Andrasu néven említi.

²⁴⁵ 1850-ben a román nyelvű közösség Hidegkuta néven említi.

²⁴⁶ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. A település 1956-ban új elnevezést kapott: Jacodu.

²⁴⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Mikleus néven említi.

²⁴⁸ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben, majd 1877-ben a román nyelvű közösség Porumb, illetve Porumbu Mare néven is említi.

²⁴⁹ 1850-ben a román nyelvű közösség Kedu Mare néven említi. A település 1956-ban új elnevezést kapott: Chedia Mare.

²⁵⁰ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. A település 1956-ban új elnevezést kapott: Medișoru Mare.

²⁵¹ 1850-ben, majd 1877-ben a román nyelvű közösség Solmis, illetve Soimosiulu Mare néven is említi. A település 1952-ben új elnevezést kapott: Șoimușu Mare.

²⁵² 1850-ben a román nyelvű közösség Moare néven említi.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
88.	Ocfalva	-	-	Oțfalău / Oțeni	Oțeni
89.	Oklánd	-	Oclandu-Homorodului	Homorod-Ocland / Oclandu-Homorodului	Oclandu-Homorodului ²⁵³
90.	Olasztelek	Oloszul	Olostelicu ²⁵⁴	Oleștelec, Olostelic / Tilișoara	Tălișoara
91.	Oroszhegy	-	Rus ²⁵⁵	Rusumontan / Dealu	Dealu
92.	Parajd	-	Paraid	Praid ²⁵⁶	Praid
93.	Patakfalva	-	Patacfaleu	Patacfalău / Văleni	Văleni
94.	Pálpataka	-	-	-	_ ²⁵⁷
95.	Petek	Petka	Petka	Petca	Petecu
96.	Recsenyéd	-	Recenet ²⁵⁸	Recened / Rareș	Rareș
97.	Rugonfalva	-	Rugfalău ²⁵⁹	Rugonfalău / Rugănești	Rugănești
98.	Sándortelke	-	Șandrufalău ²⁶⁰	Șandrufalău / Alexandria	Alexandria
99.	Sikaszómezeje	-	-	-	_ ²⁶¹
100.	Siklód	-	Șiclodu ²⁶²	Șiclod	Șiclod
101.	Siménfalva	Simisfaleu	Szimniane	Șiminfalău de jos / Simonești	Simonești ²⁶³
102.	Solymosiláz	-	-	-	_ ²⁶⁴
103.	Sükő	-	Șikio	Șikio / Crișeni	Crișeni
104.	Szederjes	Szidirjas	Sidiriașu	Sindriaș / Sedriaș	Mureni

²⁵³ A település 1932-ben új elnevezést kapott: Ocland.

²⁵⁴ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnevé. 1850-ben a román nyelvű közösség Olosztyelik néven említi.

²⁵⁵ 1850-ben a román nyelvű közösség Rusu néven említi.

²⁵⁶ 1882-ben a román nyelvű közösség Szare néven említi.

²⁵⁷ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Valea lui Pavel.

²⁵⁸ 1850-ben a román nyelvű közösség Recsenét néven említi.

²⁵⁹ 1850-ben, majd 1882-ben a román nyelvű közösség Rugfaleu, illetve Rugonfaleu néven is említi.

²⁶⁰ 1850-ben a román nyelvű közösség Sandru néven említi.

²⁶¹ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Sicasău. 1960-ban új elnevezést kapott: Șicasău.

²⁶² 1850-ben a román nyelvű közösség Czikloda néven említi.

²⁶³ 1733-ban jelent meg a román nyelvű helységnevé. A település 1956-ban új elnevezést kapott: Simonești.

²⁶⁴ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Laz. 1960-ban új elnevezést kapott: Laz-Șoimuș.

105.	Szencsed	-	-	-	_265
106.	Szentábrahám	-	Sân-Avramu	Sân-Avram / Avramești	Avramești ²⁶⁶
107.	Szentdemeter	-	Sân-Dumitru ²⁶⁷	Sân-Dumitru / Dumitreți	Dumitreți
108.	Szentegyháza	-	Olahfalu Mare	Olafalău Mare / Vlahița	Vlahița ²⁶⁸
109.	Szentkereszt- bánya	-	-	-	_269
110.	Székely- andrásfalva	Szecsél ²⁷⁰	Andrașfalău Romănesc	Andrașfalău Romănesc, Săcel / Săcel	Săcel
111.	Székely- bethlenfalva	-	Bethlenfaleu	Bethlenfalău / Beclean	Beclean
112.	Székelydália	-	Dalia	Daia / Daia Secuiască	Daia Secuiască ²⁷¹
113.	Székelyderzs	Ders ²⁷²	Derșu	Derja / Dârjiu	Dârjiu
114.	Székelydobó	-	Dobofalău ²⁷³	Dobofalău / Dobeni	Dobeni
115.	Székelyfancsal	-	Fancialu ²⁷⁴	Fancial / Fâncel	Fâncel
116.	Székely- keresztúr	Krucse	Sitaș-Cristur	Cristuru-Săcuiesc / Cristur	Cristur ²⁷⁵
117.	Székely- lengyelfalva	-	Lengelfalău ²⁷⁶	Lenghelfalău / Polonița	Polonița
118.	Székely- magyaros	-	Magiarușu ²⁷⁷	Măgheruș / Aluniș	Aluniș
119.	Székelymuzsna	Musnya ²⁷⁸	Mujna	Mușna / Mujna	Mujna
120.	Székelypálfalva	-	Palfalău	Palfalău / Pauleni	Pauleni ²⁷⁹

²⁶⁵ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: *Sânced*.

²⁶⁶ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Avram néven említi. 1932-ben új elnevezést kapott: Avramești.

²⁶⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Dumitru néven említi.

²⁶⁸ A település 1932-ben új elnevezést kapott: Vlahița.

²⁶⁹ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Minele Lueta.

²⁷⁰ 1733-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben a román nyelvű közösség Andrașfaleu néven is említi.

²⁷¹ 1850-ben a román nyelvű közösség Dalia néven is említi. A település 1932-ben új elnevezést kapott: *Daia*.

²⁷² 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév: Dersu.

²⁷³ 1850-ben a román nyelvű közösség Dobofaleu néven említi.

²⁷⁴ 1850-ben a román nyelvű közösség Fancial néven említi.

²⁷⁵ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben, majd 1877-ben a román nyelvű közösség Krisztur, illetve Cristuru néven is említi. 1930-ban, majd 1952-ben új elnevezést kapott: I.G. Duca, illetve Cristurul Secuiesc.

²⁷⁶ 1850-ben a román nyelvű közösség Lessák néven említi.

²⁷⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség Magyerus néven említi.

²⁷⁸ 1733-ban jelent meg a román nyelvű helységnév: Mosnya.

²⁷⁹ 1850-ben a román nyelvű közösség Palfaleu néven említi. 1932-ben új elnevezést kapott: Păuleni.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
121.	Székelyszáldobos	-	Saldoboșu	Saldăbuș, Saldoboș / Săldăbaș, Doboșeni	Săldăbaș, Doboșeni ²⁸⁰
122.	Székelyszállás	-	Salașa ²⁸¹	Sălașa / Sălașuri	Sălașuri
123.	Székelyszenterzsébet	Ersebetu	Erjebetu	Erjebet / Eliseni	Eliseni ²⁸²
124.	Székelyszentkirály	-	Sân-Craiu	Sâncraiu	Sâncraiu ²⁸³
125.	Székelyszentlélek	-	Sân-Lelecu ²⁸⁴	Sânlelec / Bisericani	Bisericani
126.	Székelyszentmihály	Szimihály	Sân-Mihaiu ²⁸⁵	Sân-Mihaiu / Mihăileni	Mihăileni
127.	Székelyszentmiklós	-	Sân-Micloșu ²⁸⁶	Sîn-Micloș / Nicoleni	Nicoleni
128.	Székelyszenttamás	-	Sân-Tămașu	Sân-Tomaș / Tămășești	Tămășești ²⁸⁷
129.	Székelyudvarhely	Odorhej	Odorheiu	Odorheiul-Săcuiesc / Odorheiu	Odorheiu ²⁸⁸
130.	Székelyvarság	-	-	- / Vârșag	Vârșag
131.	Székelyvecke	-	Vețca ²⁸⁹	Vețca	Vețca
132.	Székelyzsombor	Simbor ²⁹⁰	Șâmboru	Jimbor	Jimbor
133.	Szombatfalva	-	Sâmbetfalău ²⁹¹	Sâmbetfalău / Sâmbăteni	Sâmbăteni
134.	Tarcsafalva	-	Tarcifalău ²⁹²	Tarcifalău / Tărcești	Tăcești

²⁸⁰ 1850-ben a román nyelvű közösség Dobás néven említi. 1932-ben új elnevezést kapott: Doboșeni.

²⁸¹ 1850-ben a román nyelvű közösség Szállásu néven említi.

²⁸² 1850-ben, majd 1926-ban a román nyelvű közösség Erzsika, illetve Sânterjebet néven is említi.

²⁸³ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Kraj néven említi. A település 1960-ban új elnevezést kapott: *Sâncraiu*.

²⁸⁴ 1850-ben a román nyelvű közösség Szin Lelek néven említi.

²⁸⁵ 1733-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Mihaille néven említi.

²⁸⁶ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Mikleus néven említi.

²⁸⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség Szint Tomasu néven említi. 1932-ben, majd 1956-ban új elnevezést kapott: Tămașul, illetve Tămașu.

²⁸⁸ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév. A település 1996-ban új elnevezést kapott: Odorheiu Secuiesc.

²⁸⁹ 1850-ben a román nyelvű közösség Veceka néven említi.

²⁹⁰ 1800-ban jelent meg a román nyelvű helységnév: Sombora.

²⁹¹ 1850-ben a román nyelvű közösség Szimbota néven említi.

²⁹² 1850-ben a román nyelvű közösség Tarcsfaleu néven említi.

Nr.	Hatályban lévő magyar nyelvű megnevezés	Lenk, Ignaz von Treuenfeld 1839. – Első megnevezés	Bielz E.A. 1857. Román megnevezés	Dicționar 1909 / 1921	95/1925 törvény (illetve, a ma is érvényben lévő elnevezés)
135.	Telekfalva	-	Telecfalău ²⁹³	Telecfalău / Teleac	<i>Teleac</i>
136.	Tibód	-	Tiboda	Tibod / Tibudeni	Tibodu ²⁹⁴
137.	Tordátfalva	Turdá ²⁹⁵	Tordatu	Tordatfalău / Turdești	Turdeni
138.	Újlak	-	-	-	_ ²⁹⁶
139.	Újszékely	-	Ui-Seceli	Uisechel / Secueni	Săcueni ²⁹⁷
140.	Üknyéd	-	-	-	_ ²⁹⁸
141.	Ülke	-	Uilke ²⁹⁹	Uilke / Ulcani	Ulcani
142.	Vargyas	-	Vargiașu ³⁰⁰	Varghiaș / Vărghiaș	Vărghiaș
143.	Vágás	-	Vagașu	Vagaș / Tealucă	Tăietură ³⁰¹
144.	Városfalva	-	Varoșfalău-Homorodului ³⁰²	Varoșfalău-Homorodului / Orășeni	Orășeni
145.	Zetelaka	-	Zetelaca	Zetelaca / Zetea, Zătea	Zetea, Zătea ³⁰³
146.	Zeteváralja	-	-	-	_ ³⁰⁴

²⁹³ 1850-ben a román nyelvű közösség Telgyik néven említi.

²⁹⁴ A település 1956-ban új elnevezést kapott: Tibod.

²⁹⁵ 1808-ban jelent meg a román nyelvű helységnév.

²⁹⁶ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Uileac. 1960-ban új elnevezést kapott: Uilac.

²⁹⁷ 1850-ben a román nyelvű közösség Székelynou néven említi. 1930-ban, majd 1956-ban új elnevezést kapott: Săcueni, illetve Secueni.

²⁹⁸ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Valea Rotundă (korábban Ucnied néven is említik).

²⁹⁹ 1854-ben a román nyelvű közösség Ulche néven említi.

³⁰⁰ 1850-ben a román nyelvű közösség Korb néven említi.

³⁰¹ A település 1932-ben új elnevezést kapott: Tăietură.

³⁰² 1850-ben a román nyelvű közösség Varoșfaleu néven említi.

³⁰³ 1850-ben a román nyelvű közösség Szenlaca néven említi. A település 1932-ben új elnevezést kapott: Zetea.

³⁰⁴ A település román nyelvű elnevezése 1956-ban jelent meg: Uzinele Sigismund, Subcetate. 1960-ban új elnevezést kap: *Subcetate*.